Ազգ
Azg

Թուրքիան օժանդակելու է «սառեցված» հակամարտությունների կարգավորմանը

Թուրքիան, դառնալով ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամ, օժանդակելու է տարածաշրջանի «սառեցված» հակամարտությունների կարգավորմանը: Այդ մասին այսօր Բաքվում լրագրողներին ասել է Ադրբեջանում Թուրքիայի դեսպան Խուլուսի Քըլըչը: «Այդ հակամարտությունների կարգավորումը կայունություն կհաստատի Հարավային Կովկասի տարածաշրջանում», ասել է դեսպանը: 2009 թվականի հունվարի 1-ից Թուրքիան կդառնա ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամ: Անցյալ շաբաթ նման որոշում է ընդունել ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն: «Թուրքիան այդ պաշտոնում ծրագրում է նպաստել ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ ՄԱԿ-ի ընդունած չորս բանաձեւերի իրագործմանը եւ օգնել հակամարտության խաղաղ լուծմանը», հավելել է Քըլըչը:

Ռուսաստանի նախագահը ժամանեց Հայաստան

Ի՞նչ է փոխվել տարածաշրջանում կովկասյան պատերազմից հետո

ԱՐՄԵՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Հայ-ռուսական հարաբերությունների մասին կարելի է երկար գրել, քանի որ դրանք հարյուրամյակների եւ նույնիսկ հազարամյակի պատմություն ունեն: Հայտնի է, որ հայերը առեւտրական կապեր ունեին դեռ Կիեւյան Ռուսիայի հետ: Ժամանակները եղել են տարբեր, սակայն երկկողմ սերտ տնտեսական, քաղաքական եւ մշակութային կապերը միշտ էլ բավականին բարձր մակարդակի վրա են եղել: Սակայն որպես գերիշխան պետություններ իրական հարաբերություններ հաստատվել են միայն ԽՍՀՄ-ի փլուզումից եւ Հայաստանի անկախությունից հետո: Այդ ժամանակաշրջանը կարելի է համարել բարդ, հատկապես 90-ականների առաջին տարիները, սակայն կարողացել ենք հաղթահարել այդ ամենը եւ այսօր երկկողմ հարաբերությունները իրավամբ կարելի է համարել ամենաբարձր մակարդակի երկու ժողովուրդների ու պետությունների հարաբերությունների պատմության ողջ ժամանակահատվածի համար: Անցած տարի լրացավ հայ-ռուսական ռազմավարական հարաբերությունների հաստատման բարեկամության երկկողմ պայմանագրի կնքման 10-ամյակը: Այնպես որ Ռուսաստանի նախագահ Դմիտրի Մեդվեդեւի երկօրյա պաշտոնական այցը Հայաստան կարելի էր համարել հերթական բարեկամական այց, եթե չլիներ օգոստոսյան հնգօրյա պատերազմը Հարավային Օսիայում, ինչը էականորեն փոխեց աշխարհաքաղաքական հավասարակշռությունը տարածաշրջանում: Կարծասեւ այդ պատերազմից հետո կարող ենք միանշանակ պնդել, որ Ռուսաստանի նախագահը ժամանում է աշխարհաքաղաքական նոր կարգավիճակում գտնվող տարածաշրջան: Հարավային Կովկասն այլեւս այն չէ, ինչ էր 2 ամիս առաջ, այսօր տարածաշրջանում նոր զարգացումներ են տեղի ունենում: Ռուսաստանը փորձում է վերականգնել իր նախկին ազդեցությունը, իսկ Արեւմուտքը, հատկապես ԱՄՆ-ը, պայքարում է դրա դեմ:

Տես էջ 3

ՅՈՒՐԱՅՈՒՍ

Հայր Թարիելի ախորժակը կուլ կտա՞ Ս. Նորաշենը

Հայ ու վրացի եկեղեցիները, իշխանություններն էլ թամաշա կանեն

Վրացի քահանա հայր Թարիելը բացարձակ իշխանություն է, որի համար սեփական պետությունը իր ինստիտուտներով առ ոչինչ է: Այն, ինչ ներկա դրությամբ տեղի է ունենում Թբիլիսիի կենտրոնում գտնվող հայկական Նորաշեն եկեղեցու առումով, վկայում է, որ հարեւան երկրում օրենքը հոգեւորականի համար չէ, իսկ հասարակությունն էլ ամենայն լրջությամբ քայլում է վրացականացման ծրագրին զուգահեռ, որ հաճախ հակահայ մոտեցումներով է արտահայտվում:

Ս. Նորաշենը դարձել է եկեղեցու հարեւանությամբ գտնվող վրացական եկեղեցու (սա էլ հարցադրման դեպքում դժվար թե իրապես վրացական լինելու ատրիբուտներով հարուստ լինի, թեկուզ այդքան երկար որպես այդպիսին ծառայելուց հետո) քահանա հայր Թարիելի «իմպերիալիստական» ձգտումների թիրախը, տուժողն, ու եթե այդպես շարունակվի, զոհը:

«Ազգի» ընթերցողները տեղյակ են, թե այս տարեսկզբին ինչ եռանդով ու ջանքով էր հայր Թարիելը կրկին «լծվել» հայկական Նորաշենը վրացական կրոնական սիմվոլիկայով պարտադրելու գործին: Տարբեր մակարդակներում արտահայտված անհանգստությունը բերեց նրան, որ վրաց պատրիարքարանը, «Ազգի» տեղեկություններով, ի դեմս պատրիարքի, իր հոգեւորականի քայլերը չներկայացրեց որպես պատրիարքարանի գիտությամբ ու թույլտվությամբ իրականացվող գործողություններ:

Դրան ավելացավ նաեւ, որ Թբիլիսիի քաղաքապետարանն անօրինական համարեց վրացի հոգեւորականի կառուցած ու դեռ կիսատ պատնեշն ու ապամոնտաժման որոշում կայացրեց: Վերջինս այդպես էլ մնաց չիրագործված, ինչը ենթադրել է տալիս, որ Վրաստանում օրինականությունը խնդրահարույց է, իսկ վրաց եկեղեցու հոգեւորականի դեմ «խաղ չկա»:

Օրերս հայր Թարիելը, նախկին գործողությունների նման՝ գիշերով, շարունակել ու ամբողջացրել է հայկական Ս. Նորաշենի «վրացապատումը»: Ու մինչ ջայլամի կեցվածքով են վրացական իշխանության տեղական կառույցները մոտենում հարցին, ձայն չի հանում ոչ միայն հայկական եկեղեցին, այլեւ հայկական համայնքը:

Դժվար է հասկանալ այսօրինակ լռությունը, իսկապես դժվար է: Արդյոք Թբիլիսիի հայ համայնքում չկա՞ն մարդիկ, որ անտարբեր չեն սեփական մշակութային ու պատմական ժառանգության նկատմամբ եւ հետեւողական ու պահանջատեր լինեն սեփական իրավունքների պաշտպանության հարցում: Ամեն դեպքում, ցավոք, թերեւս պետք է արձանագրել, որ վաղուց արդեն ներսում զգալի ավերածություններ տեսած Ս. Նորաշենը կարող է դառնալ վրացական:

Ներկա դրությամբ եկեղեցու պաշտպանության հարցում անելքների բազմակիություն չկա: Կամ պետք է հրաժարվել ու ամենայն հանգստությամբ նայել, թե վրացի քահանան ինչպես է ամենայն համարձակությամբ իր պատարագը մատուցում Ս. Նորաշենում, կամ պայքարել, ինչը դժվար է պատկերացնել թիֆլիսահայ համայնքի դեպքում, կամ էլ գոնե միջպետական, միջեկեղեցական մակարդակով հարեւան երկրի ներկայացուցիչներին հստակ ներկայացնել, որ հայկական Նորաշենի ապագան եա պիտի հայկական լինի:

Վրաստանում հայկական եկեղեցիների հարցն այսօր չէ, որ առաջացել է ու, ցավոք, այսօր չէ, որ լուծում կարող է ստանալ: Այս հարցում անհասկանալի ու աններելի է ոչ միայն վրաց իշխանությունների, վրաց եկեղեցու դիրքորոշումը հայկական եկեղեցիների առնչությամբ, որոնք վրացական կողմը «վիճելի» է պիտակել, այլեւ հայաստանյան իշխանությունների ու Ս. Էջմիածնի կեցվածքը:

Եվ վերջապես նշված հավանական տարբերակներից որեւէ մեկի ընտրությունը կլինի միայն պետություն-եկեղեցի-համայնք որոշակի համադրության դեպքում: Իսկ հույսը, թե միջազգային կառույցները կօգնեն նման հարցում ու նրանց դռները ծեծելու առաջարկներն ունայն են միշտ այնքան, որքան Հին Ջուղայում հազարավոր հայկական խաչքարերի ու շիրմաքարերի ջարդի ժամանակ կույր մնաց այդ նույն միջազգային կառույցների ու հանրության աչքը:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Շվեյցարիան ազատազրկման է դատապարտել ցեղասպանությունը մերժող երեք թուրքի

«Աթաթուրքականների կարծիքի կազմակերպության» Բեռնի մասնաճյուղի կողմից 2007-ի հուլիսի 1-ին Շվեյցարիայի Վինտերթուր քաղաքում կազմակերպված հավաքում Թուրքիայի աշխատանքի կուսակցության ներկայացուցիչ Ալի Մերջանը հայտարարել է, որ միանում է հիշյալ կուսակցության առաջնորդ Դողու Փերինչեքի անցյալ տարի Շվեյցարիայում արած «Հայոց ցեղասպանությունը իմպերիալիստների սուտն է» արտահայտությանը: Այդ պատճառով Շվեյցարիայի ոստիկանությունը Մերջանին, հավաքի կազմակերպիչ Հասան Քեմալին, կազմակերպության Բեռնի մասնաճյուղի նախագահ Էթհեմ Քայալըին ձերբակալել է եւ 8 ժամ տեւած հետաքննությունից հետո Հայոց ցեղասպանությունը մերժելու հիմնավորմամբ դատական գործ է հարուցել նրանց դեմ: Շվեցարական դատարանը Ալի Մերջանին 150 օր կալանք է վճռել՝ տալով նրան, բանտում պատիժը կրելու փոխարեն, 4500 շվեցարական ֆրանկ փոխհատուցելու հնարավորություն: Դատարանը Հասան Քեմալին եւ Էթհեմ Քայալըին 120-ական օր բանտարկության կամ 3600-ական շվեցարական ֆրանկ փոխհատուցելու պատիժ է սահմանել:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիայում մարմնավաճառությամբ զբաղվողների թվում հայաստանցիները ամենաքիչ տոկոսն են կազմում

Թուրքիայում մարմնավաճառությամբ զբաղվող եւ դրան առնչություն ունեցող կանանց թվում ամենաքիչ տոկոսը կազմում են Հայաստանի, իսկ ամենաշատը՝ Ղազախստանի քաղաքացիները: Այս մասին ասվում է Թուրքիայի 2007-ի թրաֆիկինգի դեմ պայքարի զեկույցում: Զեկույցի համաձայն, 2004-2007 թթ. Ղազախստանից Թուրքիա ժամանած կանանց 22.89%-ը առնչություն է ունեցել մարմնավաճառությանը: Մարմնավաճառության նպատակով Ուզբեկստանից Թուրքիա ժամանած կանանց տոկոսը կազմում է 18.26, Բուլղարիայից՝ 18, Ռումինիայից՝ 17.56, Ղրղզստանից՝ 17.11, Մոլդովայից՝ 15, Ռուսաստանից՝ 12.44, Ուկրաինայից՝ 11, Բելառուսից՝ 10, Հայաստանից՝ 1.56:

Բնական գազի մուտքը Հայաստան դադարեցվել է 2-3 օրով

Բնական գազի մուտքը Հայաստան հոկտեմբերի 19-ին՝ ժամը 01:00-ից, ժամանակավորապես դադարեցվել է, պայմանավորված Վրաստանում մայրուղային գազատարի վրա իրականացվող պլանային կանխարգելիչ եւ վերականգնողական աշխատանքներով, ծմռանը անխափան եւ հուսալի գազամատակարարում ապահովելու նպատակով: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրին «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ-ից, բնակչության գազամատակարարումը կիրականացվի պահուստներից՝ ստորգետնյա պահեստ-կայանի պահեստավորված գազի հաշվին: Վերականգնողական աշխատանքները կտեւեն 2-3 օր:

Բռնցքամարտի ֆեդերացիան ռեֆորմների կարիք ունի

Ասում է Հայաստանի բռնցքամարտի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռաֆիկ Մեհրաբյանը

Օրերս ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանը հայտարարեց, որ փոխվելու են բռնցքամարտի եւ ըմբշամարտի ֆեդերացիաների նախագահները, քանզի վերջիններս չեն կարողանում լիարժեք կատարել իրենց պարտականությունները:

Պարզվում է, բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահը ուղղակի ժամանակ չունի զբաղվելու ֆեդերացիայի խնդիրներով, իսկ ֆեդերացիայի գործադիր տնօրենը՝ ցանկություն: Հայաստանի բռնցքամարտի ֆեդերացիայի գլխավոր մարզիչ **Ռաֆիկ Մեհրաբյանը** նշում է, որ բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Հարությունյանը, լինելով խիստ զբաղված պաշտոնյա, պարզապես ժամանակ չի ունեցել անհրաժեշտ ուշադրություն դարձնելու հավաքականի խնդիրներին, ինչի հետեւանքով Պեկինում մենք բռնցքամարտից ունեցանք ընդամենը մեկ բրոնզե մեդալ: Մինչդեռ, ինչպես ասում է Մեհրաբյանը, կարող էինք մասնակցել առնվազն վեցյոթ մարզիկով եւ ունենալ շատ ավելի նշանակալի հաջողություններ: «Ես վստահ ասում եմ, որ բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահ Հայկ Հարությունյանը, ժամանակին լինելով ՀՀ ոստիկանապետ, այժմ էլ նախագահի թիկնազորի պետ եւ խստագույնս զբաղված անձնավորություն, ուղղակի ժամանակ չի ունեցել անհրաժեշտ ուշադրություն դարձնելու բռնցքամարտի խնդիրներին, եւ եթե չլինեին ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի մշտական աջակցությունն ու պատասխանատու վերաբերմունքը բռնցքամարտի հանդեպ, ապա Պեկինում մենք չէինք նվաճի բռնցքամարտից անգամ այդ մեկ բրոնզե մեդալը:

Տես էջ 7

«XXI դար. հայ ժողովրդի ազգային շահերը» գիտաժողովում ներկայացվեցին երիտասարդների պատկերացումները

ՀՀԿ Երիտասարդական կազմակերպությունների ասոցիացիան շահագրգիռ է այս հարցերի քննարկմամբ

«21-րդ դար. հայ ժողովրդի ազգային շահերը» համահայկական երիտասարդական գիտաժողովի մասնակից երիտասարդական կազմակերպությունների, գիտական հիմնարկների, պետական կառույցների ներկայացուցիչներին Ծաղկաձորում հոկտեմբերի 19-21-ը հավաքել էր Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի Երիտասարդական կազմակերպությունների ասոցիացիան՝ Երիտասարդական ակումբների դաշնության հետ համատեղ ու սպորտի եւ երիտասարդության հարցերով նախարարության աջակցությամբ:

Գիտաժողովի մասնակիցներին ողջունեցին սփյուռքի հետ կապերի նախարար **Հրանուշ Հակոբյանը**, Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ **Արա Աբրահամյանը**, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերով փոխնախարար **Արթուր Պողոսյանը**:

Հրանուշ Հակոբյանը ամենից առաջ նշեց, որ երիտասարդության խնդիրների ու անելիքների բանաձեւման կտրվածքով մեծապես կարեւոր է ՀՀԿ գործունեությունը, որի ղեկավարության հետ վերջին հանդիպմանը, նախարարի խոսքով, ձեռք է բերվել պայմանավորվածություն առաջիկա համատեղ գործողությունների ծրագիր մշակելու:

Գիտաժողովի թեման, ըստ նախարարի, տարողունակ է, բարդ ու հետաքրքրական: Սակայն մինչեւ հստակեցնելը, թե ինչ է ազգային շահը, ըստ Հակոբյանի, հարկ է հստակեցնել, թե ինչ է ազգը: Այնուհետեւ, նախարարի ներկայացմամբ, կարելի է ազգային շահը պատմության հոլովույթում դիտարկումից ելնելով առանձնացնել, որ ամենից առաջ այդ շահը ազգի դիմագծի պահպանումն է, ուծացման վտանգների դիմակայումը: Իսկ այդ հարցում ամենից առաջ կարեւորվում են լեզուն, դրա պահպանման ու փոխանցման հարցերը: Եվս մեկ խնդիր հայ մշակույթն է, ապա նաեւ ընտանիքը, ի վերջո՝ հավատքը:

Որպես եւս մեկ ազգային շահ Հակոբյանն առանձնացրեց հայրենիքի ու պետականության պահպանումը, կարեւորելով, որ հայկական որեւէ հանրապետության հասցեին քամահրանքով խոսել չարժե: Եվս մեկ շահ էլ արդեն ազգի անվտանգության պահպանումն ու պաշտպանությունն է, որի պարագայում գործոնների թիվը շատանում է: Մեզ համար ազգային շահ է մնում Ղարաբաղյան հարցը, ապա նաեւ ուղղակի մարդու բարեկեցությունը:

Այս ամենում, ինչպես նաեւ Հայաստան-սփյուռք հարաբերություններում երիտասարդի խնդիրները բազմաթիվ են, բայց ամենից առաջ հայրենասիրության հարցն է, որը կրող չի կարող լինել անկիրթ երիտասարդը: Ուրեմն կարեւոր խնդիր է կրթությունը, որի հիման վրա էլ Հայաստանի նման երկրում հնարավոր կարող է լինել զարգացնել տնտեսության գիտատար ճյուղերը:

Ըստ Հրանուշ Հակոբյանի, ասվածն իրագործելի է միասնությամբ, ու չնայած առկա խնդիրներին, Հակոբյանի խոսքով, հայերը տասը միլիոն են, կայացած, ու այս դարում հաջողությունների հասնելու հաստատակամ:

Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը նախ՝ ողջունեց մասնակիցներին, ընդգծելով, որ ինչ ծրագիր էլ կառուցվի, երիտասարդներն են այսօր Հայաստանի հույսը, ապագայի շատ հարցեր կախված են երիտասարդներից: Ըստ ՀՀԿ նախագահի, սակայն, երիտասարդությունը չունի հենց երիտասարդությամբ պայմանավորված ակտիվության հնարավոր մակարդակը: Օրինակ, Ռուսաստանի Դաշնությունում, Աբրահամյանի խոսքերով, հայ երիտասարդությունը բավականին ակտիվ է, այն էլ հատկապես գիտության ոլորտում:

Աբրահամյանը սփյուռքի հետ կապերի նախարարին առաջարկեց ավելի լայնամասշտաբ երիտասարդական հավաք կազմակերպել նույն հարցերի ավելի ընդգրկուն քննարկման համար, որպեսզի հետագայում ձեւավորվելիք մոտեցումներն ու դիրքորոշումը եւս ավելի լայն շրջանակների ներկայացնեն:

Ընդգծելով, որ երիտասարդությունը պետության անվտանգության կարեւորագույն օղակներից է, թեկուզ ուժային պաշտպանության առումով, Արա Աբրահամյանը հաջողություն մաղթեց իր հնարավոր աջակցության խոստմամբ:

Սպորտի եւ երիտասարդության հարցերով փոխնախարար Արթուր Պողոսյանը մասնակիցներին հիմնադրույթի որոշ ուղղություններ ներկայացրեց՝ Հայաստանի կառավարության երիտասարդական քաղաքականության առումով, որ իրականացվում է 1998 թվականից ու այսօր հասել է երիտասարդության պետական քաղաքականության ռազմավարությանը:

Ըստ Պողոսյանի, նշված վերջին փաստաթղթում մի քանի կարեւոր գերակայություններ կան: Մասնավորապես, կրթության հարցեր՝ կրթություն արտադրողից ստացողի եւ սպառողի տրամաբանական մոդելով, երիտասարդների սոցիալ-տնտեսական հիմնախնդիրների լուծում, զբաղվածության հարցեր, նաեւ երիտասարդության հայրենասիրական դաստիարակության, առողջ ապրելակերպի, Հայաստան-սփյուռք կապերի խնդիրներ: Այս ամենի լուծման համար, ըստ փոխնախարարի, անհրաժեշտ է երիտասարդության ակտիվ մասնակցություն:

Գիտաժողովի օրակարգի հիմնական զեկուցումը վերաբերում էր հայ ժողովրդի ազգային շահերին եւ երիտասարդ սերնդին: Մասնակիցների քննարկմանը ներկայացվեցին նաեւ երիտասարդության ընկալումներն ու մոտեցումներն ազգային շահի առումով, համահայկական կառույցներն ու համագործակցության երիտասարդական հեռանկարները: Այսօր գիտաժողովի մասնակիցները ծրագրային խմբերում կներկայացնեն աշխատանքները, կամփոփեն արդյունքները:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Ծաղկաձոր

ԱՎԱՆԴԱԿԱՆ

Գյումրու օրը՝ նորացված հրապարակով ու բնակարանաշինության վերսկսման ծրագրով

Շաբաթ օրը Գյումրիում վեցերորդ անգամ նշվեց ավանդական դարձած «Քաղաքի օրը»: Տոնական միջոցառումների յուրատեսակ մեկնարկը տրվեց հետերկրաշարժյան «Անի» թաղամասում, որտեղ էլ, Գյումրի ժամանելով, առաջինը եղավ հանրապետության կառավարական պատվիրակությունը՝ նախագահ **Սերժ Սարգսյանի** գլխավորությամբ: Այստեղ՝ Տրդատ Ճարտարապետ փողոցի վերջնամասին հարող տարածքում, տարիների ընդմիջումից հետո շուտով կսկսվի առաջին բնակելի շենքի կառուցումը երկրաշարժից անօթեւան ընտանիքների համար, որոնց թիվը քաղաքում դեռ անցնում է 4000-ից, իսկ ողջ Շիրակի մարզում՝ 4600-ից: Այս տարածքում առաջիկա երկու տարիներին կառուցվելու է մոտ 400 բնակարան, եւս 1900 բնակարան ծրագրված է կառուցել հետերկրաշարժյան մեկ այլ՝ «Մուշ» թաղամասում:

Աղետի գոտու վերականգնումը Սերժ Սարգսյանի նախընտրական ծրագրի կարեւոր կետերից մեկն էր, եւ հանրապետության նախագահը եկել էր անձամբ ծանոթանալու շինարարության նախապատրաստական իրավիճակին: Կառավարության մշակած հայեցակարգով աղետի գոտու խնդիրն ամբողջովին լուծվելու է մոտակա 3 տարիների ընթացքում: Ողջունելով հավաքված գյումրեցիներին եւ շնորհավորելով քաղաքի տոնի առթիվ, այստեղ առաջիկա 2 տարիների շինարարական ծրագրերը ներկայացրեց ՀՀ քաղաքաշինության նախարար **Վարդան Վարդանյանը**: «Շինարարական աշխատանքները կտեւեն 800 օր եւ կավարտվեն 2010 թվականին,- ասաց նա:- Շինարարական բազայի նախապատրաստումն արդեն սկսված է: Հաջորդ տարվա ընթացքում կկառուցվեն շենքերի հիմնակմախքները, իսկ 2010 թ. կավարտվեն ներքին հարդարման աշխատանքները, կոմունիկացիաների անցկացումը»:

Կառավարական պատվիրակությունը ՀՀ նախագահի գլխավորությամբ եղավ նաեւ Գյումրու նորացված ու թարմ տեսք ստացած կենտրոնական հրապարակում, որն այս անգամ տոնական միջոցառումների հիմնական վայրն էր: Հրապարակը բարձրաստիճան եւ մյուս հյուրերին, տոնակատարությանը ներկա լինելու եկած գյումրեցիներին դիմավորեց բազալտե եռագույն սալիկներով նոր կառուցված, մոտ 3700 քառ. մետրանոց քարե գորգով ու ցայտող շատրվաններով, քաղաքապետարանի կառուցվող շենքի արտաքինից արդեն ավարտուն գեղեցիկ համապատկերով, կից բարեկարգ տարածքով, երգ ու պարով: Այստեղ հանդիսավորությամբ բացվեց Վարդանանց արձանախումբը, որի հեղինակը գյումրեցի քանդակագործ Արտուշ Պապոյանն է: Գյումրու օրվա ձեւավորված ավանդույթներից մեկը տարբեր ոլորտների լավագույն մասնագետների պարգեւատրումն ու պատվավոր կոչումների շնորհումն է: Այս անգամ «Քաղաքի լավագույն շինարար» տիտղոսին արժանացան Սբ. Ամենափրկիչ եկեղեցու վերականգնող շինարար **Վահինակ Ծատուրյանն** ու քաղաքապետարանի շենքի շինարար **Հակոբ Բաղդասարյանը**: Քանդակագործ **Արտուշ Պապոյանն** արժանացավ տարվա «Վարպետ» կրծքանշանին: Գյումրու պատվավոր քաղաքացու կոչում շնորհվեց **Ֆրիդ Սողոյանին**:

Ինչպես միշտ, Գյումրու օրն ավարտվեց հրապարակում տեղի ունեցած տոնական մեծ համերգով, որին մասնակցում էին տեղի ու մայրաքաղաքի սիրված երգիչ-երգչուհիներ եւ գեղարվեստական խմբեր:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Ժամանակավոր հանձնաժողովը կտեւի եւս 2 ամիս

Ազգային ժողովի երեկ սկսված քառօրյայում սոցիալական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նոր նախագահ ընտրվեց երկարամյա խորհրդարանական, ՀՀԿ խմբակցությունից **Հակոբ Հակոբյանը**: Նա հանրությանն առավել հայտնի է որպես Արփա-Սեւանի Հակոբ Հակոբյան: Նա այն հազվագյուտ պատգամավորներից է, որի անվան շուրջը բացասական կրքեր չեն բորբոքվել, իսկ նրա՝ դեռեւս լավ հնչող վարդենիսյան բարբառը ավելի շատ դրական աուրա է ստեղծում: Նրա գործընկեր **Գագիկ Մինասյանն** ասաց, որ հանձնաժողովը նրա ընտրությամբ կունենա լրջմիտ, խոհուն եւ քաջատեղյակ նախագահ, **Վարդան Բոստանջյանը** դրական համարեց այն, որ նա հարցի լուծումն է կարեւորում եւ ոչ թե այն ներկայացնողի ընդդիմադիր-իշխանամետ լինելը, **Արծվիկ Մինասյանը** նրան ուղղեց սոցիալական մասնագետի իր փորձը, **Հեղինե Բիշարյանը վստահություն** հայտնեց, թե նա լավ կաշխատի: Ինքը՝ Հակոբյանն իր եզրափակիչ ելույթում իմաստնացավ. «Սոցիալական խնդիրը ծնվում է, երբ ծնվում է մարդը...»:

Երեկ, սակայն, գլխավոր ինտրիգը մարտի 1-2-ի դեպքերը քննող ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի գործունեության ժամկետը եւս 2 ամսով երկարացնելու ԺՀ նախագահի **Սամվել Նիկոյանի** առաջարկի հետ էր կապված. բավական տաք ելույթներ հնչեցին եւ ԱԺ-ում միակ ընդդիմադիր «Ժառանգության» պատգամավորներն էին միակ ընդդիմախոսը, եւ նրանց պատասխանողը՝ Նիկոյանը եւ հարակից զեկուցող **Արտյուշ Շահբազյանը**:

ԺՀ-ի նախագահին տրված հարցերով **Ստեփան Սաֆարյանը, Լարիսա Ալավերդյանը, Անահիտ Բախշյանը** ուզում էին պարզել ժամկետը երկարացնելու գլխավոր պատճառը, բարձրացնում էին վստահության հարցը, նշում, որ հարակից զեկուցողը, որ պետաիրավական հանձնաժողովի եզրակացությունն էր ներկայացնում, ավելի շատ որպես հանձնաժողովի անդամ է խոսում, կասկած էին հայտնում, թե այդ երկու ամիսը թույլ կտա բազմակողմանի, բոլոր հարցերի պատասխանն ունեցող զեկույց ներկայացնել, որը կբավարարի եւ մեր, եւ միջազգային հանրությանը: Սամվել Նիկոյանը շեշտադրեց, որ մի շարք գործընկերներ (ակնհայտորեն նաեւ «Ժառանգությանը» նկատի ուներ), փոխանակ խոսեին, պետք է գային եւ աշխատեին հանձնաժողովում: Ըստ նրա՝ այս ծավալուն աշխատանքը, որի հետ կապված նախաքննական մարմինն էլ դեռ պատասխաններ չունի, շատ դժվար է եւ հանձնաժողովը ծագած բոլոր հարցերին պատասխանելու խնդիր ունի: Կհասցնի՞ նոր ժամկետում. «Անկեղծ եմ ասում՝ չեմ կարող ասել,- ասաց,- մարդիկ խավարից խոսելու փոխարեն թող մոմ վառեն, օգնեն հանձնաժողովին՝ հավասարակշիռ եւ բոլոր հարցերի պատասխանն ունեցող զեկույցի համար»: Ա. Շահբազյանն էլ նշեց, որ ԺՀ-ն հրապարակային է աշխատել, հասարակության հետաքրքրությունն ինչ-որ չափով բավարարել, իսկ հանձնաժողովի լիազորությունները չպետք է դատական մարմինների լիազորությունների հետ շփոթել:

Ելույթներում հնչեցին նաեւ խմբակցությունների տեսակետներ: **Արմեն Մարտիրոսյանը** հիշեց «Ժառանգության» առաջարկները դեռ մինչեւ Համարբերդի առաջարկը, որտեղ փաստահավաք խմբի մասին էլ կար, այդ առաջարկները չընդունվեցին, «Ժառանգությունն» էլ չներգրավվեց հանձնաժողովում, ԺՀ-ի նկատմամբ ընդդիմության բացակայության պատճառով վստահության պակասի մասին խոսեց: Արամ Սաֆարյանը նկատեց, իր ԺՀ խնդիրը քաղաքական գնահատական տալն է, եթե մարտի 1-ի էջը չշրջենք, նմանատիպ իրադարձություններից ապահովագրված չենք լինի. «Կոնսենսուս, երկխոսության մթնոլորտ եկեք ստեղծենք, բերենք երկխոսենք», ասաց: Ստեփան Սաֆարյանը գտավ, որ հասարակության հուզող հարցերի պատասխանը հանձնաժողովը մինչեւ հիմա չի տվել: Արծվիկ Մինասյանը, որ ԺՀ անդամ է, գտավ, որ քաղաքական գնահատականը պետք է հետեւի իրավական վերլուծությանը, իսկ հանձնաժողովի նկատմամբ հավաս, թեկուզ փոքր, բայց հասարակության մեջ կա: Առաջին նախագահը ինչո՞ւ էր բանակի գեներալներին կոչ անում շարժման կողմն անցնել, երկրորդ նախագահը, որ այս գործողության ժամանակ էր գործում, որեւէ բան արե՞լ է կանխարգելելու այսպիսի գործողությունների հետեւանք-մահերը, սրանք պարզելու խնդիր են, բայց եթե ամեն մեկը վերմակն իր կողմը ձգի, ճշմարտության չենք հասնի, ասաց Ա. Մինասյանը:

Այսօր հարցի քննարկումը կշարունակվի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժէ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշվապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581[illegible]41
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատւութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Անցուդարձ

Հայ-ռուսական նախագծերից որոնք կյանքի կկոչվեն, որոնք դեռ կսպասեն

Բիտումի արտադրության գործարան, «Մարս» գործարանի բիզնես ծրագիր եւ նավթավերամշակման գործարանի տնտեսապես ոչ շահավետություն

Երեւանում երեկ հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովի 10-րդ՝ հոբելյանական լիագումար նիստի բացմանը ելույթներ ունեցան հանձնաժողովի համանախագահները՝ Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը եւ Ռուսաստանի Դաշնության տրանսպորտի նախարար Իգոր Լեւիտինը:

Վարչապետ **Տիգրան Սարգսյանը** նշեց, որ հանձնաժողովի առաջին նիստից (1997-ի հուլիսի 1) հետո անցած տարիներն «ակնառու կերպով ցույց տվեցին, որ հանձնաժողովն այն արդյունավետ միջոցն է, որի շնորհիվ մենք հնարավորություն ունենք ինչպես լուծելու առկա հարցերն ու խնդիրները, այնպես էլ որոշակիացնելու մեր երկարաժամկետ համագործակցության հեռանկարները, բացահայտելու նոր ուղղություններ»: Այնուհետեւ Տիգրան Սարգսյանը հույս հայտնեց, որ հանձնաժողովի աշխատանքի արդյունքները դրականորեն կգնահատեն նաեւ պետությունների ղեկավարները:

Ռուսաստանի տրանսպորտի նախարար **Իգոր Լեւիտինն** ընդգծեց, որ երկու երկրների տնտեսական համագործակցությունը շարունակում է զարգանալ եւ հույս հայտնեց, որ երկկողմ ապրանքաշրջանառությունն այս տարի կարող է հասնել 1 մլրդ դոլարի: Իգոր Լեւիտինի հավաստմամբ. «Գտնվել են այնպիսի խնդրահարույց հարցերի լուծումները, որոնք դեռ մի քանի տարի առաջ սուր բանավեճեր էին առաջացնում՝ ռուսական սեփականության օբյեկտների օգտագործումը, տրանսպորտային, տեխնոլոգիաների, էներգետիկայի եւ մի շարք այլ խնդիրներ: Լավ հեռանկարներ են նշմարվել մեր երկրների կենտրոնական բանկերի հարաբերությունների զարգացման մեջ»:

Հանձնաժողովի նիստի ավարտից հետո տեղի ունեցավ Տիգրան Սարգսյանի եւ Իգոր Լեւիտինի համատեղ մամուլի ասուլիսը:

Հայաստանի վարչապետը, ամփոփելով միջկառավարական հանձնաժողովի 10-րդ նիստի արդյունքները, նշեց, որ հանձնաժողովը լավ խթան է երկու երկրների մասնավոր հատվածների ներկայացուցիչների հարաբերությունները զարգացնելու համար: Ըստ Տիգրան Սարգսյանի, այս նիստի առանձնահատկությունն այն էր, որ ամրագրվեցին էներգետիկայի ոլորտում առկա բոլոր խնդիրների լուծումները, ինչը հնարավորություն կտա ուշադրությունը կենտրոնացնելու նաեւ այլ խնդիրների վրա: Որպես օրինակ նշվեց հեռահաղորդակցության ոլորտում համագործակցության ընդլայնումը:

Իգոր Լեւիտինն իր հերթին այն կարծիքը հայտնեց, որ այս տարիների ընթացքում հայ-ռուսական միջկառավարական հանձնաժողովը հանդես է եկել որպես գործարարության աջակցող արդյունավետ գործիք: Անդրադառնալով Հայաստանում ռուսական ներդրումների ծավալներին, Իգոր Լեւիտինը հայտնեց, որ դրանք կազմում են 1,7 մլրդ դոլար եւ յուրաքանչյուր տարի ռուսական ձեռնարկությունների ներդրումների ծավալները Հայաստանում ավելանում են:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Իգոր Լեւիտինն ասաց, որ Ռուսաստանի սեփականությունը հանդիսացող «Մարս» գործարանը նախատեսվում է հանձնել ռուսական «Սիտրոնիքս» ընկերության կառավարմանը: Վերջինիս մշակած ձեռնարկության զարգացման բիզնես ծրագիրը փոխանցվել է հայկական կողմին: ՌԴ տրանսպորտի նախարարը նշեց, որ բարձր տեխնոլոգիական ապրանք ստանալու եւ արտահանելու համար անհրաժեշտ է ստեղծել կամ ազատ տնտեսական գոտի, կամ տեխնոպարկ:

Իգոր Լեւիտինը երեկ հայտնեց, որ փորձագետների եզրակացությամբ, որը ստացվել է Հայաստան կատարած այցի նախօրեին, Հայաստանում ավելի քան 5 մլն տոննա հզորությամբ նավթավերամշակման գործարանի կառուցումը տնտեսապես շահավետ չէ: Մասնավորապես, ըստ նրա, լուծված չէ արտադրանքի արտահանման հնարավոր շուկաների հարցը: Սակայն նախարարը նշեց, որ հարցն օրակարգից չի հանվել եւ կքննարկվի առաջիկայում՝ հաշվի առնելով արտադրանքի արտահանման հարցի լուծումը:

2009-ին Հայաստանում, այնուամենայնիվ, կստեղծվի նոր ձեռնարկություն: Դա կլինի բիտումի արտադրության համատեղ հայ-ռուսական գործարան: 20 մլն դոլար ներդրումային ծրագրով կառուցվելիք ձեռնարկությունը տարեկան կարտադրի 45-50 հազար տոննա բիտում, որի մոտ երկու երրորդը կսպառվի Հայաստանում, քանի որ ճանապարհաշինական աշխատանքների ժամանակ այս նյութի պահանջը մշտապես զգացվում է, իսկ մնացած մասը կարտահանվի: Այս մասին տեղեկացրեց Իգոր Լեւիտինը, ասելով, որ ձեռնարկության գործարկմամբ 150 նոր աշխատատեղեր կստեղծվեն:

Հայաստանի վարչապետ Տիգրան Սարգսյանն ավելացրեց, որ վերոնշյալ նախագիծը կարեւոր նշանակություն ունի Հայաստանի ճանապարհաշինության համար, եւ հավաստիացրեց, որ հայկական եւ ռուսական կողմերը կխրախուսեն նոր համատեղ նախագծերի իրականացումը, որոնք բխում են երկու երկրների շահերից:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ռուսաստանի նախագահը ժամանեց Հայաստան

1-ին էջից

Բացի դրանից, Ռուսաստանի համար Հարավային Կովկասն արդեն 5 հանրապետություն է, հիշեցնեմ, որ պաշտոնական Մոսկվան ճանաչել է Աբխազիան եւ Հարավային Օսիան, հետեւաբար Ռուսաստանը տարածաշրջանը դիտում է այս զարգացումների համատեքստում: Այսինքն՝ նախագահ Մեդվեդեւի այցը Հայաստան ոչ միայն երկկողմ հարաբերությունների զարգացման եւ խորացման խնդիր է հետապնդում, այլեւ տարածաշրջանային պայքարում պաշտոնական Մոսկվայի դիրքերի ամրապնդման: Արդեն առիթ ունեցել ենք նշելու, որ կովկասյան վերջին պատերազմից հետո Վրաստանի թուլացումը որոշակիորեն նպաստել է Հայաստանի դիրքերի ամրապնդմանը, ինչն իր հերթին հանգեցրել է ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի միջեւ Հայաստանում սեփական ազդեցության համար ընթացող պայքարի սրմանը: Միայն վերջին 2 ամիսների ընթացքում Հայաստանում իրար հետեւից տեղի ունեցան ռազմական 2 խոշոր զորավարժություններ. առաջինը ՀԱՊԿ-ի շրջանակներում՝ «Ռուբեժ-2008», երկրորդը ՆԱՏՕ-ի հովանու ներքո՝ «Նիզակակիր-2008»: Նման ուշադրությունը Հայաստանի նկատմամբ բացատրվում է մեր երկրի աշխարհագրական դիրքով, Արեւմուտքի համար՝ որպես այլընտրանքային ճանապարհ կասպյան էներգակիրները արտահանելու, իսկ Ռուսաստանի համար՝ որպես ռազմավարական դաշնակից սեփական ազդեցության պահպանման համար: Հարավօսական պատերազմը ոչ միայն հզորացրեց Ռուսաստանի դիրքերը, այլեւ լրջորեն թուլացրեց նրա ազդեցությունը Վրաստանի վրա, հետեւաբար հարկավոր է ազդեցության այդ թուլացումը փոխհատուցել Հայաստանում սեփական դիրքերի ընդլայնմամբ: Այս առումով Ռուսաստանը լուրջ քայլ է ձեռնարկում, մասնավորապես ազդեցության քաղաքական գործոնը ակտիվ կերպով փոխարինելով էլ ավելի հուսալիով՝ տնտեսականով: Հայ-ռուսական արտաքին առեւտրաշրջանառությունը վերջին տարիներին ընդլայնվում է՝ հասնելով մոտ 1 մլրդ դոլարի: Բացի դրանից, աճում է ռուսական կապիտալի ներկայությունը Հայաստանում: Ռուսական ընկերությունների ներդրումների ծավալը մեր երկրում աճում է մեծ արագությամբ, ինչն իր հերթին հանգեցնում է հայ-ռուսական տնտեսական երկկողմ հարաբերությունների խորացման ու տնտեսական կապերի զարգացման: Հայաստանի համար Ռուսաստանը կարեւոր է ոչ միայն տնտեսական հարաբերությունների զարգացման, այլեւ անվտանգության տեսանկյունից: Շրջապատված բռնամաբար տրամադրված Թուրքիայով եւ Ադրբեջանով, ռուսական ռազմաբազայի առկայությունը Հայաստանում լուրջ «դերակատարություն է ստանձնել» մեր երկրի անվտանգության համակարգի բարձրացման գործում:

Ինչեւէ, հայ-ռուսական հարաբերությունների հետագա զարգացման համար այս այցը անշուշտ լուրջ խթան կլինի: Այնպես որ, կարելի է միայն ողջունել նախագահ Մեդվեդեւի այցը, հուսալով, որ այն կնպաստի երկկողմ ռազմավարական հարաբերությունների էլ ավելի խորացում:

ԱՍՈՒԼԻՍ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ստորգետնյա առաջին ավտոկայանատեղը պատրաստ կլինի 1 տարի 6 ամիս հետո

Սկսվել է դրա շինարարությունը օպերայի հրապարակի տակ

Օպերայի հրապարակի տակ ստորգետնյա ավտոկայանատեղի շինարարությունը երեկ քաղաքապետարանում հրավիրված մամուլի ասուլիսի հիմնական թեման էր: Ինչպես հայտնեց քաղաքապետարանի շինարարության եւ բարեկարգման վարչության պետ Ֆրունզ Բաղեյանը, շինարարությունն արդեն սկսել է եւ իրականացնում է իտալական «Ռենկո» ընկերությունը: Ավարտից հետո նոր ավտոկայանատեղը կդառնա Երեւանի քաղաքապետարանի սեփականությունը: Վարչության պետը տեղեկացրեց նաեւ, որ խնամքով ապամոնտաժվել են օպերայի հրապարակի հուշարձանները եւ դրանց պատվանդանները ու պահպանվում են հետագայում վերականգնելու համար: Նա նշեց, որ այդ հուշարձանները կառուցվել են 1957-ին եւ ենթակա են կապիտալ նորոգման:

Օպերայի հրապարակի տակ կառուցվելիք ստորգետնյա ավտոկայանատեղի մասին մանրամասներ հաղորդեց նախագծի հեղինակ, ճարտարապետ Ռուբեն Հասրաթյանը: Նա հայտնեց, որ կայանատեղը վերջնականապես պատրաստ կլինի 1 տարի 6 ամիս հետո: Շինությունը կլինի եռահարկ, նախատեսված 500 ավտոմեքենաների համար, կունենա հզոր օդափոխման համակարգ, ժամանակակից ավտոմատիկա, ուժեղ սեյսմակայունություն: Շրջակա բոլոր խաչմերուկներում տեղակայված կլինեն էլեկտրոնային ցուցատախտակներ, որոնց վրա կերեւան կայանատեղում մեքենաների կայանման համար ազատ տեղերը: Թումանյան փողոցը կլինի միակողմանի: Ըստ Ռուբեն Հասրաթյանի, նախագիծը մշակվել է իտալական կողմի հետ համատեղ: Ավտոկայանատեղում կանգառը կլինի վճարովի եւ նրա կառուցումից հետո կարգելվի մեքենաների կայանում հարակից փողոցներում, ավելացնելով վերջիններիս թողունակությունը: Նախագծի հեղինակը նաեւ հայտնեց, որ առաջիկայում ստորգետնյա ավտոկայանատեղեր կկառուցվեն Շահումյանի, Սախարովի, «Էրեբունի» հյուրանոցի մոտակայքի, Ազնավուրի հրապարակներում, հետագայում նաեւ Ֆրանսիայի հրապարակում եւ Հանրապետական մարզադաշտի հարակից հրապարակում:

Մամուլի ասուլիսի ժամանակ քաղաքապետարանի շինարարության եւ բարեկարգման վարչության պետ Ֆրունզ Բաղեյանը ներկայացրեց նաեւ իր ղեկավարած ոլորտում կատարված աշխատանքներն անցած 9 ամիսների ընթացքում: Նա ընդգծեց, որ բոլոր աշխատանքները՝ ասֆալտապատում, ճաքալցում, ռոռգման վերականգնում, վթարային 10 շենքերի ամրացում, կատարվել են անգամ ժամանակից շուտ: Ներկայումս ընթանում է Երեւան-Սեւան մայրուղու 3 կամուրջներից երկուսի վերակառուցումը, որը կավարտվի մեկ ամսվա ընթացքում, իսկ մեկի վերանորոգումն արդեն ավարտվել է: Նախատեսված 17 փողոցներից 15-ում լուսավորության աշխատանքներն ավարտվել են, եւս երկու փողոցի՝ Տիչինայի եւ Նորագավիթի, կավարտվեն մինչեւ այս ամսվա վերջ:

Ֆրունզ Բաղեյանը ավելացրեց, որ քաղաքապետարանը լրացուցիչ հանձնարարական է ստացել 4 օբյեկտների շինարարության համար: Դրանք են Ռիգայի փողոցը, որը միմյանց է կապում Սարալանջի մայրուղու մի ճյուղը Հրաչյա Քոչար փողոցի հետ, Աբովյան պուրակում վերգետնյա անցումը հետիոտների համար, Իսակովի պողոտայի Արգավանդի խաչմերուկում աջ շրջադարձի համար ճանապարհի կառուցումը եւ Մոնումենտի՝ բռնադատվածների հուշարձանի վերակառուցումը: Շինարարության եւ բարեկարգման վարչության պետը հավաստիացրեց, որ այդ ծրագրերը կավարտվեն նոյեմբերի վերջին, դեկտեմբերի սկզբին:

Ա. Մ.

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- 9.00-«Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում կմեկնարկի Կրթության եւ զարգացման գլոբալ ինովացիոն համաժողովը:
- 10.00-Երեւանի քաղաքապետարանի շենքի դիմաց տեղի կունենա Ռուսական հրապարակի բացման արարողությունը՝ ՀՀ եւ ՌԴ նախագահների մասնակցությամբ:
- 10.00-ԱԺ-ում տեղի կունենա մարտի 1-ի դեպքերն ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովի նիստ:
- 10.00-Պոլիտեխնիկական ինստիտուտի 5-րդ մասնաշենքում (10-րդ հարկ) տեղի կունենա Ինֆորմատիկայի ուսանողական օլիմպիադան:
- 10.30-ԳԱԱ-ում կմեկնարկի «Քիմիական ֆիզիկայի ժամանակակից խնդիրները» թեմայով միջազգային գիտաժողովը՝ նվիրված ակադեմիկոս Արամ Նալբանդյանի 100-ամյակին:
- 11.00-ՍԴ-ում տեղի կունենա նիստ:
- 11.00-Գյուղատնտեսության նախարարությունում Պարենի համաշխարհային օրվա կապակցությամբ FAO-ի կողմից Հայաստանի գյուղատնտեսության ոլորտում մեծ ներդրում ունեցած անձանց կհանձնվեն ոսկե մեդալներ
- 12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Տիգրան Կարապետյանը:
- 13.00- ՀՀ եւ ՌԴ նախագահների ասուլիսը:
- 14.00-ԳԱԱ պատմության ինստիտուտում տեղի կունենա հայտնի հայագետ, պատմաբան, բանասեր Լեւոն Ջեքիյանի 65-ամյակին եւ նրա ստեղծագործական կյանքի 40-ամյակին նվիրված հոբելյանական նիստ:
- 14.00-«Նարեկացի» արվեստի միությունում տեղի կունենա ասորի արվեստագետներ Լեոնիդ եւ Արթուր Բաղալովների ցուցահանդեսը:
- 15.00-Տեղի կունենա «Արաբկիր» բժշկական համալիրի՝ երեխաների եւ դեռահասների առողջության ինստիտուտի նոր մանկաբուժական մասնաշենքի բացումը: Լրագրողների համար ժամը 14:30-ին կկազմակերպվի շրջայց նոր մանկաբուժական մասնաշենքում:
- 15.00-Աբովյան 13 հասցեում գտնվող Մանկական պատկերասրահում կբացվի Հրայր Բազե Խաչերյանի «Հայաստանը բազեի աչքերով» լուսանկարչական ցուցահանդեսը:

Հրաժեշտի խօսքեր

Կը մնայ «ոսկի կամուրջը» Կարէն Դալլաքեանի

ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Կարէն Դալլաքեանի կորուստով պատմութեան կ'անցնի ամբողջ ժամանակաշրջան մը՝ իր նկրտումներով, անկումներով եւ իրագործումներով: Մեծ ու նշանակալից էր անոր ներդրումը հայրենակերտումի գործին մէջ, խորհրդային տարիներուն:

Անկախութենէն վերջ, ընկերային յարաբերութեանց սակարանին մէջ գրեթէ աննշան դարձած էր վիթխարի այդ անձնաւորութեան ներկայութիւնը. կարծէք նոր ժամանակները կարիքը չունէին անոր փորձառութեան՝ տեսականութիւն կերտելու գործընթացին մէջ: Սակայն, վերջին պահուն, յետադարձ անդրադարձումով մը թաղման տեսական յանձնաժողով մը կազմելու փաստը եկաւ մոռացութեան տալու ուրացման տարիները:

Խորհրդային տարիները կը ներկայացնէին հակասութեանց աշխարհ մը, ուր դալլաքեաններու սերունդը պիտի կորզէր բան մը հայութեան ու Հայաստանին համար:

Հակադրութեանց ամբողջ հանդէս մըն էր այդ շրջանը, ուր Դալլաքեան համադրութեան եզրեր պիտի որոնէր. եւ ան որոնեց ու գտաւ այդ եզրերը:

Իբրեւ Հայ եկեղեցու գործերու խորհուրդի նախագահ Դալլաքեան պէտք է խուսանաւէր ընդմէջ անաստուած իշխանութեան մը պահանջներուն եւ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ կարիքներուն եւ ակնկալութեանց, եւ ան յաջողեցաւ հակակրօն այդ իշխանութեան մէջ արժանապատիւ տեղ մը ապահովել Մայր աթոռին, շահելով մնայուն բարեկամութիւնն ու համարումը Ամենայն հայոց հայրապետ Վազգէն Ա կաթողիկոսին: Այդ կերպով Մայր աթոռի իշխանութիւնն ու հեղինակութիւնը տարածուեցան նաեւ ամբողջ սփիւռքի վրայ, թէեւ ոմանք ջանացին ականահարել այդ հեղինակութիւնը:

Խորհրդային իշխանութիւնը փակած էր երկաթէ վարագոյր մը արտաքին աշխարհի դիմաց. որեւէ խելամիտ մարդ գիտէր թէ անհնար էր խորտակել այդ երկաթէ վարագոյրը: Սակայն Դալլաքեան գտաւ հնարը շրջանցելու այդ վարագոյրը եւ հասնելու սփիւռքին, անոր հետ հաստատելով հոգեկան ու մշակութային կապերը:

Այս մարզէն ներս ան ունեցաւ գործնական, տեսական եւ ստեղծագործական իրագործումներ: Գործնականը ան իրագործեց Սփիւռքահայութեան հետ մշակութային կապի կոմիտէի միջոցաւ՝ ամէնէն իմաստալից կամուրջները հաստատելով սփիւռքեան օջախներուն հետ: Իսկ տեսականը յաջողեցաւ իրականացնել իբրեւ Ակադեմիայի սփիւռքագիտութեան բաժնի վարիչ: Տեղեկութիւններ համախմբելու աշխատանքը ան վերածեց պատմագիտական կատեգորիայի մը՝ սփիւռքագիտութեան: Եւ այսօր արդէն ձեւ ու կերպարանք ստացած է սփիւռքագիտութիւնը:

Գալով ստեղծագործականին՝ անոր բոլոր երկասիրութիւնները նուիրուած կամ առնչուած էին սփիւռքին՝ պատմական, գրական եւ հասարակագիտական հատորներով:

Դալլաքեանի մէկ կոթողային գործը նուիրուած էր Արշակ Չօպանեանին: Նոյնիսկ սփիւռքը իր մեծ գրագէտին ու գործիչին չէր յաջողած այդպիսի պատուանդան մը կանգնել: Չօպանեանի վրայ սեւեռումը ոչ արդիւնք էր զուգադիպութեան մը, ոչ ալ գրական նախասիրութեան մը: Չէ՞ որ Չօպանեանին հետ ունեցած իր նամակագրութիւնը ողբերգական հետեւանքներ ունեցած էր հայրենասէր Աղասի Խանճեանի համար, որովհետեւ Չօպանեան, խորհրդային ակնոցով դիտուած՝ բուրժուա գրող մըն էր եւ իբրեւ Հայ դասի անխոնջ նուիրեալ՝ ան պարզապէս խնկարկող մըն էր «կապիտալիստներուն» եւ «իմպերիալիստներուն»:

Սակայն, Դալլաքեան գիտակ էր այն պատկառելի վաստակին, զոր Չօպանեան իրականացուցած էր հայ գրականութեան պատմութեան մէջ, վերծանելով մեր ամբողջ միջնադարեան գրականութիւնը՝ սկսելով Քուչակէն ու հայրէններէն եւ թարգմանութիւններով՝ զայն ներկայացնելով Եւրոպայի եւ ֆաղաքակիրթ աշխարհի մտաւորականութեան: Բացի իր սեփական աշխատութիւններէն, իբրեւ «Անահիտ» գրական հանդէսի խմբագիր, ան ստեղծած էր գրական ամբողջ հոսանք մը: Անոր գրական գործունէութիւնը համալրումն էր Հայ դասի նուիրուած անոր առաքելութեան, ո-

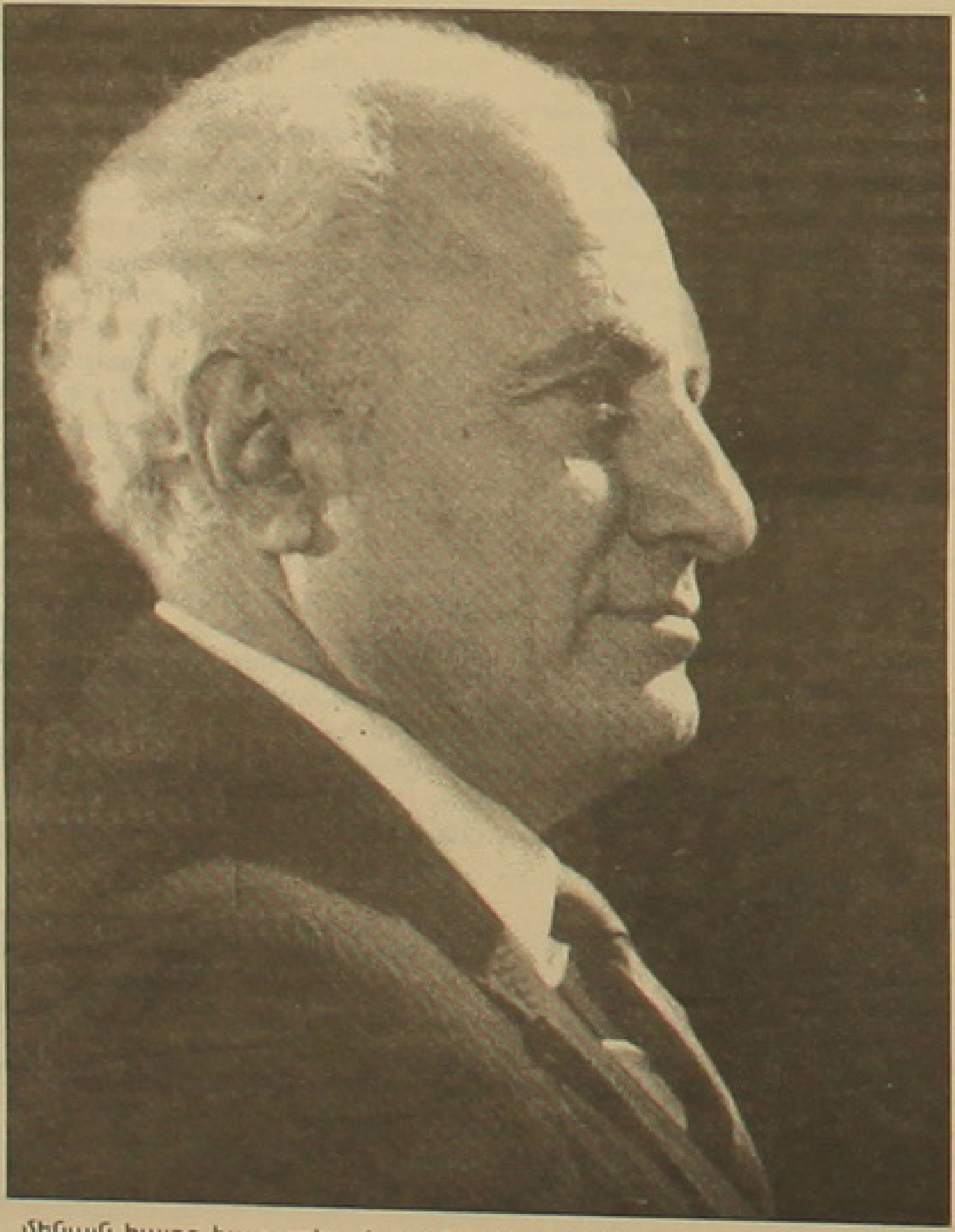

Դալլաքեան յանձնառու դէմք մըն էր իր գաղափարաբանութեան: Ան համոզումով զինուորագրուած էր իբրեւ հայ կոմունիստ, հաւատալով, որ այդ կերպով աւելի գործնական եւ իմաստալից կերպով պիտի կարենար ծառայել Հայաստանին, հայութեան եւ հայկական դատին, այնպէս, ինչպէս Մխիթար Սեբաստացի, Ղեւոնդ Ալիշան եւ միւս Մխիթարեան հայրերը յարած էին կաթոլիկ դաւանանքին, իրագործելով ամէնէն ակնառու գործերը ի շահ հայ մշակոյթին եւ հայկական ինքնութեան պահպանութեան:

Հայաստանի անկախութենէն վերջ ալ, իր վեհ ինքնամփոփումին մէջ, Դալլաքեան հաւատարիմ մնաց իր հաւատամքին, երբ երէկուան աթէիստները կրօնամոլ կը դառնային եւ երբ երէկուան միջազգայնականները յանկարծ կը դառնային ազգայնական՝ երկու պարագաներուն ալ մատնելով իրենց մակերեսայնութիւնն ու պատեհապաշտութիւնը:

Դալլաքեանի նման հայրենասէր կոմունիստներ էին նաեւ Կարէն Դեմիրճեան եւ Յակոբ Զարուբեան, ընդհուպ Աղասի Խանճեան, որոնք յարած էին այդ գաղափարաբանութեան պարզապէս ծառայելու հայրենիքին եւ սատարելու հայոց պետականութեան կայացման:

Եթէ խորհրդային իրաւակարգի բացասական բնոյթը միջազգային էր ու տիեզերական, սակայն անոր բարիքները եղան մասնակի ու տեղական, որոնցմէ անպայման օգտուեցաւ Հայաստանը: Խորհրդային գաղափարաբանութեան դաւանանքին վրիպանքը կը կայանար հոն, որ կը կարծէր ունենալ մենաշնորհը ճշմարտութեան: Այսօր ալ շատեր կը շարունակեն խորհիլ ու գործել այդ մտածելակերպով: Եթէ պահ մը յաջողինք ձերբազատուիլ մտածման այդ կաշկանդումներէն եւ դիտել խորհրդային շրջանը առարկայականօրէն, պիտի հաստատենք, որ այդ տարիները, իրենց խորունկ եւ անբուժելի վէրքերով հանդերձ, մեզի ընծայեցին առիթը կերտելու ոսկեդար մը՝ մշակոյթի, գիտութեան, ճարտարապետութեան եւ ազգակերտումի, որոնց մնացուկներով կը հպարտանանք տակաւին այսօր:

Այն ինչ որ դալլաքեաններ եւ իրենց սերնդակիցները յաջողեցան իրականացնել անազատ պայմաններու տակ, կարծէք թէ դեռ չենք յաջողած իրականացնել ազատ պայմաններու ներքեւ: Այնպէս կը թուի, թէ պէտքը ունեցած չըլլայինք այդ ազատութեան...

մենայն հայոց հայրապետ Վազգէն Ա կաթողիկոսին: Այդ կերպով Մայր աթոռի իշխանութիւնն ու հեղինակութիւնը տարածուեցան նաեւ ամբողջ սփիւռքի վրայ, թէեւ ոմանք ջանացին ականահարել այդ հեղինակութիւնը:

Դալլաքեանին վստահուած էր նաեւ ուրիշ անկարելի պաշտօն մը, թէեւ շատ նշանակալից եւ զօրեղ խորհրդային պայմաններու համար. այսինքն Կենտկոմի գաղափարախօսական բաժնի պետի գործն էր, այլամերժ գաղափարաբանութիւն մը, որ ուղղակի կը հակադրուէր ազգայինին եւ ազգայնականին: Եւ այդ հակադիր բեւեռներու մէջ Դալլաքեան պէտք է անհնարինը դարձնէր հնարաւոր եւ յաջողեցաւ զայն իրականացնել՝ ապահովելով ազգային ազատութիւններ՝ բնականաբար խորհրդային պայմաններուն համար ընդունելի տարազումներով: Ճշմարիտ պարադոքսներ իրենց ժամանակին համար:

Այս բոլորէն եւք ու անկախ՝ Դալլաքեանի հիմնական, պատմական եւ հայրենասիրական առաքելութիւնը Սփիւռք-Հայրենիք կապերու ամրապնդումն էր, իր բոլոր հետեւանքներով ու բարիքներով:

րովհետեւ ցոյց տալով աշխարհին, թէ ինչպիսի բարձր մշակոյթի տէր ազգ մըն էր հայութիւնը՝ աւելի ըմբռնելի կը դառնար տառապութիւնը այն եղեռնին, զոր թուրքերը իրականացուցած էին՝ բնաջնջել ջանալով նման քաղաքակիրթ ազգ մը:

Բնականաբար Չօպանեանին նուիրուած հատորը ներկայացուած էր խորհրդային պայմաններուն համար ընդունելի տարազումներով: Եթէ այսօր յօրինուած ըլլար այդ հատորը՝ կարիքը պիտի չունենար գաղափարական ու գաղափարախօսական արդարացումներու:

Սակայն, այդ հատորը իր ժամանակին համար կատարեց իր դերը ոչ միայն վերականգնելով եւ Հայաստանի համար ընդունելի դարձնելով Չօպանեանին վաստակը, այլեւ անոր միջոցաւ նոր վերաբերում մը յառաջացնելով ամբողջ արեւմտահայ մշակոյթին եւ արժէքներուն նկատմամբ: Որոշ չափով լրացուցիչ դեր կատարած են նաեւ Դալլաքեանի յուշագրութիւնները առ սփիւռք ուղղուած իր առաքելութեան մէջ:

Դալլաքեան տարօրինակ վիճակի մը մատնեց Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան մտաւորականութիւնը, երբ ձեռնարկեց այդ կուսակցութեան պատմութեան երկհատորեայ գործին: Արդարեւ, ան իբրեւ հայ կոմունիստ ինքզինք դրսեւորեց իբրեւ ամէնէն հմուտ անձը ՌԱԿ-ի պատմութեան: Եւ, անկազմակերպ, գրեթէ անգոյ արխիւներուն ուսումնասիրութեամբ, հրապարակ հանեց այդ զոյգ հատորները. թէեւ, արխիւային նիւթերու բացակայութեան կարգ մը բացթողումներ ու թիւր մեկնաբանութիւններ ունեցան այդ զոյգ հատորները, սակայն կը մնան միակ վկաները այդ կուսակցութեան պատմութեան:

Ներկայիս սփիւռքի նախարարութեան կազմութիւնը անուղղակի ճանաչումն է Դալլաքեանի առաքելութեան իրագործումներուն եւ աւելի հիմնաւորեալ հեռանկարներու որոնումը, տեսական չափանիշներով եւ նպատակներով:

Այսօր լոյսի հեղեղներով կը յորդին Երեւանեան պողոտաները, կը խայտան ցայտաղբիւրները, եւ այն անձը, որ իր հոգիէն ու միտքէն ճառագայթ մը ցոլացուց պայծառ Երեւանի վերեւ, լռելեայն կ'իջնէ անոր հողին տակ: «Ոսկի այն կամուրջը» զոր կերտած էր Դալլաքեան, ոչ միայն փուլ չի գար իր թաղումով, այլ կ'անցնի պատմութեան աւելի հզօրանալու հեռանկարով:

Երեւան

ԴԱՄԲԱՆԱԽՕՍԱԿԱՆ

Բարեկամներ

Վստահ եմ, որ բոլորդ հիշում եք արդեն լուսահոգի պրն Դալլաքյանի ելույթներն ու խոսքերը թե՛ հանդիսավոր առիթներով, թե՛ տոնական օրերին եւ թե՛ խորիմաստ ու փիլիսոփայական իր դամբանականները: Ճիշտ ու պատշաճ կլիներ, որ այս առիթով մեր մտքերն ու խոսքերը լինեին պատմական, քանզի վերաբերում են պատմության մեջ մտնելու արժանի մի անձնավորության՝ Կարլեն Լեւոնի Դալլաքյանին:

Բախտ եմ ունեցել աշխատելու նրա հետ, նրա բարեկամությունը վայելելու, ամեն օր նրանից ինչ-որ բան լսելու ու սովորելու, երեւույթները ճիշտ գնահատելու, առաջնայինը զատելու եւ, որ կարեւորն է, սովետական տարիների դավանանքին հարազատ մնալով մեր ազգային սկզբունքները չոտնահարելու, չանտեսելու, դժվարագույն դիվանագիտությունը, կասեի, արվեստը, որին Կարլեն Լեւոնովիչը տիրապետում էր կատարելությամբ:

Այս ծիրի մեջ շարունակաբար իրենց երախտագիտության խոսքն են ասել շատ մտավորականներ, մեծ մտավորականներ, որոնց գրքերն ու աշխատությունները, թատերգությունները ու երաժշտական գործերը շնորհիվ Կարլեն Դալլաքյանի շրջանցել են ժամանակի գրաքննությունը, քանզի ունեցել են ազգային գույն, կրել են ժամանակի ոգին, ունեցել բարձր ճաշակ:

Նրա հեղինակությունն իր զբաղեցրած պաշտոնների մեջ չէր: Կորցնելով, այսպես ասած, աթոռը, Դալլաքյանը մնաց Դալլաքյան՝ իր բազմակողմանի զարգացմամբ, մեր լեզվի եւ մայրենիի անթերի ու բացառիկ զգացողությամբ, հարցերին փիլիսոփայական, թե պրակտիկ մոտեցմամբ:

Կարլեն Լեւոնովիչը միակն էր Հայաստանում, որ սփյուռքի գիտակ էր, կատարելապես տիրապետում էր նրա պատմությանը, սփյուռքն ընկալում էր թե՛ գիտական, թե՛ այսօրվա իր դժվարություններով, իր նշանակությամբ ու դերով:

Կարլեն Դալլաքյանի հաջողությունն իր աշխատանքի սփյուռքյան ժամանակահատվածում անաչառ, անկողմնակալ ու երեւույթներին հեռանկարային պրիզմայով նայելու մեջ էր: Նրա կորուստը ողջ հայությանն է, հավասարապես թե՛ հայրենի, թե՛ արտերկրի:

Գիտնական, գրագետ, բազմաթիվ գիտական աշխատությունների հեղինակ ու անխոնջ պրպտող:

Ես ունեմ նաեւ մի հանձնարարություն՝ «Գյուլբենկյան» հիմնադրամի հայկական բաժնի տնօրեն Զավեն Եկավյանի անունից ցավակցական խոսք ասելու, որ «Գյուլբենկյան» հիմնադրամը սգում է մեր գիտական մտքի մեծ կորուստը, մեզ հետ կիսում մեր վիշտը, քանզի կորցրել է իր հետ տարիներ շարունակ գործակցած, համատեղ գիտական աշխատանքներ հրատարակած, բարեկամական ճանապարհ կտրած մի հայորդու:

ՌՈՄԵՆ ԿՈՉԱՐՅԱՆ

ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան Անվտանգության խորհրդի ոչ մշտական անդամ ընտրեց Թուրքիային

Ընտրությունը մեծ ոգեւորություն է առաջացրել երկրի քաղաքական շրջանակներում

ՄԱԿ-ի կարեւորագույն մարմիններն են Գլխավոր ասամբլեան եւ Անվտանգության խորհուրդը: Ասամբլեան կազմված է ՄԱԿ-ի անդամներից, որոնց թիվը ներկայումս 192 է: Անվտանգության խորհուրդն ունի 15 անդամներ, որոնցից 5-ը մշտական են: Ինչ վերաբերում է ոչ մշտական 10 անդամներին, ապա նրանց երկու տարի ժամկետով քվեարկությամբ ընտրում է Գլխավոր ասամբլեան, հիմք ընդունելով անդամության թեկնածուների մասնակցության աստիճանը միջազգային խաղաղության, կայունության եւ անվտանգության պահպանման գործընթացներին:

Թերեւս այս գործընթացների շրջանակում պետք է գնահատել նաեւ Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանի «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմի» ստեղծման նախաձեռնությունը, դրան միանալու առաջարկով Հայաստանին դիմելը, Նախագահ Գյուլի երեւանյան այցը, ինչպես նաեւ Հայաստանի, Ադրբեջանի, Թուրքիայի արտգործնախարարների եռակողմ հանդիպումը Նյու Յորքում:

Ինչո՞ւ: Այն պարզ պատճառով, որ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի հիմնադիր կազմի անդամ Թուրքիան 47 տարվա ընդմիջումից հետո առաջադրվեց ոչ մշտական անդամի թեկնածու, անդամակցելու համար մրցակցեց մյուս թեկնածուների՝ Ավստրիայի եւ Իսլանդիայի հետ: Թեեւ «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմ» ստեղծելու Էրդողանի առաջարկը, Նախագահ Գյուլի երեւանյան այցը եւ Նյու Յորքի եռակողմ հանդիպումը որեւէ շոշափելի արդյունք չեն տվել, բայց եւ այնպես նպաստել են, որ Թուրքիան ձեռք բերի տարածաշրջանային հակամարտությունների կարգավորմանը ձգտող երկրի վարկանիշ, ինչը կարեւոր է ՄԱԿ-ի Ախ-ի ոչ մշտական անդամի ընտրություններում:

Ընտրությունները տեղի ունեցան հոկտեմբերի 17-ին: ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի քվեարկության արդյունքներում Իսլանդիան ստացավ 87, Ավստրիան՝ 133, իսկ Թուրքիան՝ 151 ձայն: Քանի որ ընտրվելու համար բավական էր 128 ձայնը, ուստի ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի անդամների ավելի քան 2/3-ը նախապատվությունը տվեց Թուրքիային: Այսպիսով, թուրքական պետությունը 2009-2010 թթ. ոչ մշտական անդամի կարգավիճակով տեղ կզբաղեցնի Անվտանգության խորհրդի կազմում, որը ՄԱԿ-ի որոշումներ կայացնող մարմինն է:

Որքան էլ ոչ մշտական անդամի կարգավիճակը Թուրքիային չտա Անվտանգության խորհրդի որոշումները կասեցնելու իրավունք, նա երկու տարի քվեարկելու հնարավորություն կունենա եւ ձայնի իրավունք աշխարհի համար ամենավճռորոշ որոշումներն ընդունող գլխավոր կառույցում:

Այս հանգամանքը, ինչ խոսք, կնպաստի Թուրքիայի միջազգային հեղինակությանը, կմեծացնի այս կամ այն հարցում ՄԱԿ-ի Ախ-ի մյուս անդամների հետ սակարկելու նրա հնարավորությունները, նա կդառնա նաեւ գայթակղիչ Գլխավոր ասամբլեայի անդամների համար, այդ թվում՝ նաեւ արդյունավետ միջոց, որպեսզի վերջիններս նրա միջնորդությամբ փորձեն Անվտանգության խորհրդի ուշադրությանը ներկայացնել իրենց հուզող հարցերը: Աշխարհում ոչինչ միակողմանի չի լինում, հասկապես, երբ խնդիր առարկան միջազգային հարաբերություններն են:

Թուրքիայի ընտրությունը մեծ ոգեւորություն առաջացրեց Անկարայում: Ոգեւորությունը նկատվում էր ՄԱԿ-ի Ախ-ի ոչ մշտական անդամի ընտրության առթիվ Նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի, վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի ելույթներում, որոնց, ի դեպ, միացավ ընդդիմադիր Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալը, իսկ Ադրբեջանի վերընտրված նախագահ Իլհամ Ալիեւը շնորհավորեց:

Ինչ վերաբերում է արտգործնախարար Ալի Բաբաջանին, ապա նա ասաց, որ այս ընտրությունը 5 տարվա հետեւողական դիվանագիտական աշխատանքների արդյունքն է, այդ տարիներին երկրում իրականացված քաղաքական բարեփոխումների, ինչպես նաեւ տարածաշրջանի խաղաղությանն ու կայունությանը նպաստող արտաքին քաղաքականության եւ դրա մասին աշխարհի իրազեկման:

Որպես տարածաշրջանի կայունությանը եւ խաղաղությանը նպաստող արտաքին քաղաքականության օրինակ արտգործնախարար Բաբաջանը բերեց Թուրքիայի միջնորդությամբ Ստամբուլում իրականացված Սիրիա-Իսրայել բանակցությունները, ինչպես նաեւ ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսյանի հրավերով Նախագահ Գյուլի երեւան կատարած այցն ու Նյու Յորքում Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների իրականացրած եռակողմ հանդիպումը:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

4000-ից ավելի այցելու «Հողային փոխհատուցման» սայթին

«Ռիջընլ Քայնեթիքս» (Տարածաշրջանային կինետիկա) ամերիկյան կազմակերպության գրասենյակից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ կազմակերպության «Հայերի հանդեպ իրագործված թուրքական ցեղասպանության դիմաց հողային փոխհատուցում» սայթի հղումների թիվը մեկ ամսում գերազանցել է 4000-ը: Քառասուն երկրներից ավելի քան 1250 այցելուներ են մուտք գործել այդ կայքը, որն, ըստ մասնագետների, չափազանց բարձր թիվ է նման բովանդակությամբ կայքի համար:

Վեց լեզուներով (անգլերեն, հայերեն, պարսկերեն, թուրքերեն, ռուսերեն եւ վրացերեն) ներկայացված սայթն ունի 11 րոպեանոց պատմական վավերագրական ֆիլմ՝ «1915 թվի հայերի ցեղասպանությունը» խորագրով, եւ «Հաճախակի տրվող հարցեր եւ նրանց պատասխանները» բաժինը, որտեղ առաջ քաշված հիմնահարցերի վերաբերյալ սպառիչ տեղեկություններ են տրվում:

Հողային պահանջների եւ փոխհատուցման վերաբերյալ մամուլում գրված է «Հայ ժողովրդին ցեղասպանության ենթարկելու ոճրագործության համար թուրքական պետության փոխհատուցման քայլերը պետք է ներառեն հողային տարածքների փոխանցումը Հայաստանին, որպեսզի վերջինս կարողանա գոյությունը պահպանել որպես ինքնաբավ պետություն: Դեպի Սեւ ծով ելք ունենալն այդ գոյատեւման նախապայմաններից մեկն է»:

Կայքն ունի նաեւ ապահովագրական ընկերությունների պոլիսների փոխհատուցման եւ հարակից այլ հարցերի պարզաբանման «ակադեմիական զեկույցներ» բաժինը, որը հաճախակի թարմացվում է, ըստ հաղորդագրության:

Կայքի պատասխանատուներից է Դավիթ Դավիթյանը, որին կարելի է դիմել էլ. փոստի «info@regionalkinetics.com» կամ «www.regionalkinetics.com» հասցեներով: Գրասենյակի հասցեն է.

Genocide Archive Project
92, Brookside Ave.,
Belmont, MA 02478, USA

Հ. Օ.

ԱՄՀ կառավարիչ տնօրենի հետ կապված սկանդալ

Արժույթի միջազգային հիմնադրամը (ԱՄՀ) օգնության խնդրանքով դիմել է «Մորգան Լյուիս ընդ Բոքիուս» հիմնադրամին, որպեսզի պարզեն, թե ԱՄՀ կառավարիչ տնօրեն Դոմինիկ Ստրոս-Կանն իրո՞ք պաշտոնեական դիրքը չարաշահել է մի աշխատակցուհու հետ ինտիմ հարաբերությունների գործում, որը հետագայում կազմակերպությունից հեռացել է՝ ստանալով ֆինանսական խոշոր հատուցում: Այդ մասին գրում է «Ուոլ սթրիթ ջորնըլ» թերթը, վկայակոչելով գործի քննության հետ կապված աղբյուրներ:

Թերթին ուղարկած հայտարարության մեջ 59-ամյա Դոմինիկ Ստրոս-Կանը նշում է, որ ինքը պաշտոնեական դիրքը չի չարաշահել. «Իմ լիակատար աջակցությամբ ԱՄՀ-ն ուսումնասիրում է 2008-ի հունիսին իմ կյանքում տեղի ունեցած միջադեպը», գրում է ԱՄՀ կառավարիչ տնօրենը:

Ֆրանսիայի ֆինանսների նախկին նախարար Ստրոս-Կանը 2007-ի սեպտեմբերին նշանակվեց ԱՄՀ կառավարիչ տնօրենի պաշտոնում: Այժմ սկանդալային համարվող միջադեպը կապված է հունգար աշխատակցուհի Պիրոշկա Նագիի հետ, որը հիմնադրամում զբաղեցնում էր Աֆրիկայի գործերի վարչության պետի պաշտոնը:

Քննիչները փորձում են պարզել, թե որքանով է արդարացված Նագիի պաշտոնաթողությունից հետո նրա ստացած գումարի չափը: Այս տարվա ամռանը Նագը պաշտոնը թողել էր Ստրոս-Կանի հետ իր սիրավեպին առնչվող լուրերի հայտնվելուց հետո:

Լոնդոնում՝ Վերակառուցման ու զարգացման եվրոպական բանկում որպես տնտեսագետ աշխատող Նագը օգոստոսին չի հաստատել եւ չի ժխտել հիշյալ սիրավեպի հետ կապված լուրերը:

ԱՄՀ բարձրաստիճան որոշ աղբյուրներ թերթին հայտնել են, որ սիրավեպը «տեւել է առնվազն երկու ամիս (հունվար-փետրվար)»: Հարաբերությունները խզվել են, երբ Նագիի ամուսինը՝ ԱՄՀ նախկին աշխատակից Մարիո Բլեխերը իմացել է սիրավեպի մասին եւ բացատրություն պահանջել կնոջից:

Օբամայի առավելությունն ակնհայտ է

Քոլին Փաուելը կաջակցի նրան

Realclearpolitics անկախ կայքէջի անցկացրած վերջին հարցման տվյալների համաձայն, նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբամայի օգտին պատրաստ է քվեարկել ամերիկացիների 48,9 տոկոսը, մինչդեռ հանրապետականների թեկնածու Ջոն Մակքեյնը կարող է ստանալ 43,9 տոկոս:

Իսկ «Նյու Յորք թայմս» թերթի եւ CBS հեռուստաընկերության անցկացրած հարցումները ցույց են տալիս էլ ավելի մեծ տարբերություն. Օբամայի օգտին պատրաստ է քվեարկել ամերիկացիների 53 տոկոսը, Մակքեյնի օգտին՝ 39 տոկոսը:

Օբամայի դիրքերն էլ ավելի ամրապնդվեցին հոկտեմբերի 19-ին, երբ նրան աջակցություն հայտնեց նախկին պետքարտուղար, պահպանողական Քոլին Փաուելը: Վերջինիս կարծիքով, Մակքեյնը բեւեռացնում է երկիրը, իսկ Հանրապետական կուսակցությունն առհասարակ «շատ հեռու է գնացել»:

Դեմոկրատների փոխնախագահության թեկնածու Ջոզեֆ Բայդենը 11 հազար ընտրողների առջեւ ելույթ ունենալով՝ Փաուելին շնորհակալություն է հայտնել աջակցության համար: Բայդենը թվարկել է երկրին Փաուելի մատուցած ծառայությունները եւ նրան բնութագրել է որպես առավել հարգված ամերիկացիներից մեկի:

«Փաուելի աջակցությունը պետք է վերջ դներ այն կասկածներին, թե Օբաման կարո՞ղ է արդյոք ստանձնել ամերիկյան զորքերի հրամանատարությունը», ասել է Բայդենը:

Ի դեպ, CNN-ը հաղորդում է Օբամայի նախընտրական շտաբից ստացած այն տեղեկությունը, որ սեպտեմբերին դեմոկրատ թեկնածուի ընտրարշավի օգտին կատարվել է 150 մլն դոլարի աննախադեպ նվիրատվություն: Հանրապետականների թեկնածու Ջոն Մակքեյնի ընտրարշավի օգտին վերջին երկու ամիսներին հանգանակվել է ընդամենը 85 մլն դոլար:

«Հարավային հոսքը» կանցնի Ռումինիայով

Ռուսական «Գազպրոմ» կոնցեռնը մտադիր է Ռումինիային ներգրավել «Հարավային հոսք» գազամուղի շինարարության նախագծում: Մոսկովյան «Կոմերսանտ» թերթի տեղեկությունների համաձայն, նախագծում Ռումինիան կարող է փոխարինել Բուլղարիային:

«Հարավային հոսք» գազամուղով ռուսական գազը Սեւ ծովի հատակով էժան կնստի, քան դեպի Բուլղարիա դրա անցկացումը:

Բուլղարիան պահանջում է, որ իր տարածքով անցնող խողովակաշարը համարվի իր սեփականությունը: Մինչդեռ «Գազպրոմն» ուզում է գազամուղը ձեւակերպել որպես Ռուսաստանի սեփականություն:

Հայտնի է դարձել, որ «Հարավային հոսքը» չի գործարկվի 2013-ին, ինչպես նախատեսված էր սկզբնապես: Գազամուղը փուլ առ փուլ կգործարկվի 2015-2024 թթ.:

...կով պետք է հասցվի Բուլղարիա: Ստորջրյա հատվածի արժեքը 10 մլրդ դոլարից ավելի է: Նախատեսված է գազամուղի ճյուղերից մեկը Հունաստանով հասցնել Իտալիայի հարավ, մյուսը՝ Սերբիայով դեպի Հունգարիա եւ Ավստրիա: Ըստ որում, ծովի հատակով մինչեւ Ռումինիա խողովակաշարի կառուցումը 12 տոկոսով թանկ կնստի...

Ինչ վերաբերում է «Նաբուկկո» գազամուղին, որով կասպյան գազը Թուրքիայով եւ Բալկաններով պետք է հասցվի Ավստրիա, այդ նախագիծն իրականացվում է առանց Ռուսաստանի մասնակցության:

Ռուսիո եկեղեցին պարգեւատրեց Կաստրո եղբայրներին

Ռուս ուղղափառ եկեղեցին երեկ շքանշաններ է հանձնել Կուբայի առաջնորդ Ֆիդել Կաստրոյին եւ նրա եղբորը՝ հանրապետության Պետխորհրդի նախագահ Ռաուլ Կաստրոյին:

ՌԻԱ գործակալությունը հաղորդում է, որ Լատինական Ամերիկայում Ռուսաստանի օրերի շրջանակներում մետրոպոլիտ Կիրիլը Ալեքսիյ Բ պատրիարքի հրամանով Ռաուլ Կաստրոյին պարգեւատրել է Սուրբ բարեպաշտ իշխան Դանիիլ Մոսկվացու առաջին աստիճանի շքանշանով՝ Հավանա քաղաքում Կազանսկի տաճարի շինարարությանն աջակցելու համար:

Ֆիդել Կաստրոն «Փառք եւ պատիվ» բարձրագույն շքանշանով է պարգեւատրվել միջազգային համագործակցության ամրապնդման մեջ ներդրած մեծ ավանդի եւ Հավանա քաղաքում Կազանսկի տաճարի եւ Ս. Աստվածամոր սրբապատկերի օծման կապակցությամբ:

Նախօրեին մետրոպոլիտ Կիրիլը Հավանայում օծել էր Աստվածամոր կազանյան սրբապատկերին նվիրված տաճարը:

Վլադիմիր Մարյան՝ մեծ կրքերի դերասանը

Ընթերցողների դատին է ներկայացված թատրագետ **Լեւոն Մութաֆյանի «Վլադիմիր Մարյան. մենագրություն»** գիրքը: Գիրքը, որի շնորհանդեսը կկայանա շուտով, նվիրվում է Մարյանի ծննդյան 70 եւ դրամատիկական թատրոնի 40-ամյա հոբելյաններին:

«Վլադիմիր Մարյանի ստեղծագործությունը չի կարելի տարանջատել այն ուշագրավ իրողությունից, ստեղծագործական փորձարարությունից, որոնցով առանձնացավ մայրաքաղաքի նոր թատրոնը: Ուստի փորձել եմ ստեղծել ժամանակի եւ դերասանի կերպարը, անդրադառնալ այն նորամուծություններին, որոնք դերասանական արվեստում յուրահատուկ հեղափոխությունների սկիզբն ավետեցին», գրքի առաջաբանում նշում է հեղինակը:

Գիրքը սկսվում է Մարյանի մանկության տեսարանի նկարագրությամբ, որին զուգահեռ ներկայացնում է դերասանի ծնողների՝ ՀՍՍՀ վաստակավոր արտիստներ Արաքսյա եւ Հովհաննես Մարյանների ստեղծագործական գործունեությունը: Այնուհետեւ Մութաֆյանը համառոտ անդրադառնում է դերասանի ուսանողական տարիներին, առաջին դերերին, ստեղծագործական սկզբնական գործունեությանը «Պատանի հանդիսատեսի», ապա նորաստեղծ «Արշալույս» երիտասարդական թատրոններում: Առավել ուշագրավ են հեղինակի դիտարկումները հատկապես Մարյանի մարմնավորած դերերի մասին, որտեղ պարզ, սակայն ոչ հասարակ ոճով «հիշում է Հերոստրատին», ներկայացնում «ծանոթ ու անծանոթ Համլետի» կերպարը, նոր գույներով ու լուծումներով պատկերում Նիկոլո Պագանինիի, Ալեքսեյի (Դոստոեւսկի «Խաղամոլը») կերպարներն ու եզրակացնում, որ Մարյանը մեծ կրքերի դերասան է:

«Պագանինիի դերակատարումը խորհրդավոր նվաճում էր դերասանի համար: Ողբերգության եւ գրոտեսկի միաձուլումն այն բացառիկ գեղարվեստական հայտնությունն էր, որի հեղինակը Մարյանն էր: Այս դերակատարմամբ ջնջեց թատրոնի

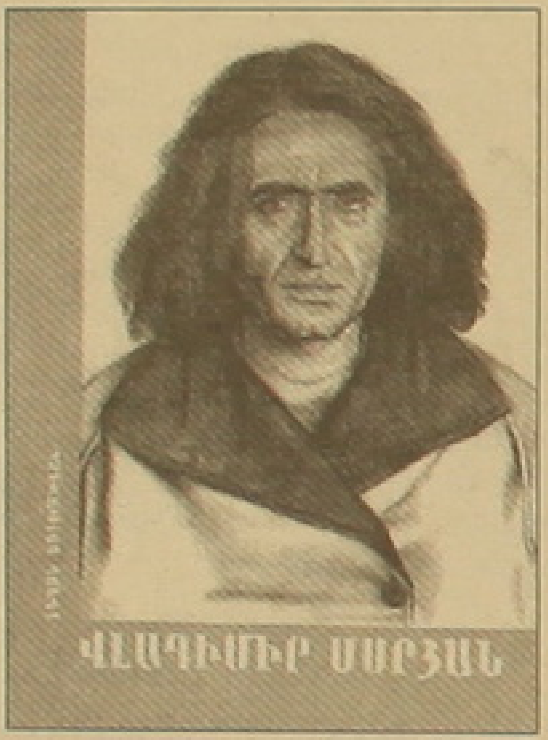

եւ կինոյի միջեւ ձեւավորված տարբերությունները: Նրա ստեղծած կերպարը ե՛ւ բեմական, ե՛ւ միաժամանակ կինեմատոգրաֆիական է: Կատարման մեջ հզոր կրքերը արտացոլվում էին մեծ ու անպարփակ տառապանքի միջոցով, ու զուգորդվում նրա վեհությանը, արժանապատվությանն ու համոզմունքներին», գրում է Մութաֆյանը:

1980-ականներին Արմեն Խանդիկյանի բեմադրած «Համլետ» ներկայացումը Երեւանում անորոշ ընդունեցին, մինչդեռ Մոսկվայի Մեծ թատրոնում մրցութային փառատոնի ժամանակ դահլիճն ավելի քան երեսուն րոպե ծափահարում ու ողջունում էր: Անդրադառնալով բեմադրության մեջ կատարված նորամուծություններին՝ Մութաֆյանը շեշտում է, որ Վլադիմիր Մարյանն ու Արմեն Խանդիկյանը հակված չէին հայտարարելու, թե ստեղծել են արվեստի կատարյալ գլուխգործոց, թե բեմադրությունն ու դերակատարումը զերծ էին թերությունից:

«Նրանք այս բեմադրությամբ ցանկանում էին արձագանքել այն նորամուծություններին, որոնք համաշխարհային թատրոնում արդեն տիրապետող էին դարձել: Նորարարության հիմքում առաջին հերթին ժամանակի եւ իրականության կերպարի ցայտուն ու խորհրդավոր պատկերումն էր, այն ժամանակի, որ ծնել ու ծնում է հակասություններ, որը պարտադրում է անհատին կռվել այդ ժամանակի դեմ՝ կանխավ գիտենալով, որ իր կռիվը դատապարտված է, քանզի 100-ամյակներով են ձեւավորվում չարն ու դաժանությունը, սուտն ու կեղծիքը», գրում է հեղինակը: Իսկ Մարյանի մարմնավորած Համլետի դերակատարման մասին Մութաֆյանը հավելեց. «Մարյանը Համլետի ընկճվածությունը բացատրում է հոր մահով եւ մոր բարոյական անկմամբ: Նրա Համլետը թուլամորթ չէ, նա ուզում է հասկանալ, թե ինչու է մարդ գնում ինքնադավաճանության՝ պարտադրելով ապրել անբարո օրենքներով: Տեսնելով ու տառապելով, հիասթափվելով ու ընկճվելով, Մարյանի հերոսն այնուամենայնիվ արդարացնում է իր «անվճռականությունը» նշանավոր «Լինել թե չլինել» մենախոսության հասվածով», եզրափակում է Լեւոն Մութաֆյանն ու վերջաբանում ավելացնում, որ «շատ ասելիքներ ու ամփոփումներ առջեւում են»:

Հ. Հ.

Հոկտեմբերի 27-ին տեղի կունենա «Կադանսի» նոր ձայնասկավառակի շնորհանդեսը

2004-ին երաժիշտներ Արմեն Բաբախանյանն ու Հակոբ Ջաղացպանյանը որոշեցին դասական երաժշտության երեկո կազմակերպել՝ կատարելով Պիացոլլայի ստեղծագործությունները: Փորձերի ժամանակ պարզ դարձավ, որ Պիացոլլայի ստեղծագործություններն անհրաժեշտ է կատարել 5 հոգանոց անսամբլով, որպեսզի մեղեդին ավելի լավ հնչի: Սկզբնական շրջանում երաժիշտները մտադրվել էին ընդամենը մեկ համերգ կազմակերպել՝ իրենց խոսքերով հանդիսատեսին ուրախացնելու նպատակով: Սակայն ապրիլի 21-ին Արամ Խաչատրյանի անվան համերգասրահում կայացած համերգը հանդիսատեսը շատ լավ ընդունեց, ինչի արդյունքում ծնվեց «Կադանս» անսամբլը: Ստեղծագործական առաջին տարիներին «Կադանսը» հիմնականում ներկայացնում էր Պիացոլլայի ստեղծագործությունները: Ավելի ուշ խմբի անձնակազմը որոշեց անդրադառնալ նաեւ հայ եւ համաշխարհային դասականների ստեղծագործություններին: Համույթի պրոդյուսեր **Նիկա Բաբայանը** նշում է, որ «Կադանսի» հաջողած նախագծերից է «Էքսպրեսիա» ծրագիրը, որը հրաշալի ընդունվել է Փարիզում, Լոնդոնում եւ Բրյուսելում:

Օգոստոսին լույս տեսավ «Կադանսի» առաջին՝ «Էքսպրեսիա. հայկական մետամորֆոզներ» ձայնասկավառակը, որը թողարկել է բրիտանական հայտնի «Signum classics» կազմակերպությունը: Ձայնասկավառակում ընդգրկված են Կոմիտասի, Սայաթ-Նովայի, Չերինի եւ Արամ Խաչատրյանի ստեղծագործությունները: Պայմանագրի համաձայն, «Էքսպրեսիա. հայկական մետամորֆոզներ» CD-ն արդեն վաճառվում է աշխարհի ավելի քան 125 երկրում:

«Վերջերս հրաշալի լուր ստացանք «Signum classics» կազմակերպությունից: Երաժշտական հայտնի «Piticato» հանդեսի կատարած հարցման արդյունքում «Հայկական մետամորֆոզներ» ձայնասկավառակն արժանացել է «Super sonic» պարգեւին: Սա ձայնասկավառակի առաջին մրցանակն էր: CD-ի վերաբերյալ «Musical pointers» երաժշտական ինտերնետ կայքէջում դրական կարծիքներ են արտահայտել համաշխարհային ամենահայտնի երաժշտական քննադատները», ասաց Նիկա Բաբայանը:

Երաժշտական պրոդյուսերը հավելում է, որ այս տարի «Կադանսը» բազմաժանր համերգային ծրագիր է կազմել՝ Վիվալդիից մինչեւ ժամանակակից հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունները: Երաժիշտներն անվճար համերգային ընդարձակ ծրագրով հանդես կգան համալսարանների բուհերում: Բացի այդ, հոկտեմբերի 27-ին տեղի կունենա «Կադանսի» երկրորդ՝ «Էքսպրեսիա. Տանգոներ եւ ֆանտազիաներ» ձայնասկավառակի շնորհանդեսը, որտեղ Պիացոլլայի եւ Գարդելի տանգոներից բացի, ընդգրկված են նաեւ մի շարք դեռեւս անհայտ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՆԱԽԱԳԻԾ

Ճանաչենք հայկական հուշարձանները

Հայաստանը բաց երկնքի տակ թանգարան է, սակայն ոչ բոլորը գիտեն, թե մեր հազարավոր պատմական հուշարձանները ինչ պատմություն ունեն... Եվ ահա տարեսկզբին «Հայկական հուշարձանների ճանաչման ծրագիր» (AMAP) ՀԿ-ն նախաձեռնել եւ իրականացնում է «Ճանաչենք հայկական հուշարձանները» ծրագիրը, որի շրջանակներում Հայաստանի պատմամշակութային ժառանգության վայրերում տեղադրվում են թանգարանային բացօթյա բազմալեզու (5 լեզվով) վահանակներ, ինչպես նաեւ ճանապարհային ուղեցույցներ: Այդ շատ կարեւոր ծրագիրը իրականացվում է ՀՀ մշակույթի նախարարության համագործակցությամբ եւ ԻԿՕՄՕՍ/Հայաստան ՀԿ-ի մասնագիտական խորհրդակցությամբ, որը ամենակարեւորն է, «Վիվասել-ՄՏՍ»-ի, Գյումրի քաղաքում Իտալիայի պատվավոր հյուպատոս Անտոնիո Մոնտալտոնի եւ USAID/CAPS-ի հովանավորությամբ:

Ծրագրի առաջին փուլի ընթացքում արդեն տեղադրվել են բացօթյա վահանակներ Գառնիի տաճարի համալիրում, Գյումրի քաղաքում, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում ընդգրկված Զվարթնոցի համալիրում: Իսկ հաջորդ վայրն ընտրվել է Վայոց ձորի Նորավանքի վանական համալիրը, որտեղ գործել է հայ անվանի մանրանկարիչ-քանդակագործ, ճարտարապետ Մոմիկը: Նորավանքի վանական համալիրի, Նորավանքի կիրճի պատմամշակութային եւ ճարտարապետական արժեքը մեկնաբանող, պատմական կարեւոր փաստեր ներկայացնող բացօթյա հինգ լեզվով տեղադրված 10 վահանակները կարող են կարեւոր դերակատարություն ունենալ Հայաստանի պատմամշակութային ժառանգության վայրերի պահպանման գործընթացում:

Նորավանքի կիրճի մուտքի մոտ տեղադրված առաջին ցուցանակի մոտ էլ կայացավ վահանակների շնորհանդեսը, որը այնուհետեւ շարունակվեց Նորավանքի վանական համալիրի բակում: Ավանդական աղուհացով, մարզի գեղարվեստական խմբերի ելույթով բացվեց միջոցառումը: Հայկական հուշարձանների պահպանության ծրագրի ղեկավար **Ռիկ Նեյկը** ներկայացրեց ծրագիրը ու կարեւորեց այդ ծրագրին աջակիցների ու հովանավորների դերը: Նորավանքի կիրճի 4 վահանակների կարմիր ժապավենը կտրելու պատիվը տրվեց ՀՀ մշակույթի նախարար **Հասմիկ Պողոսյանին**: Վայոց ձորի մարզպետ **Վարդգես Մաթեւոսյանը** մարզի բնակիչների անունից շնորհակալություն հայտնեց ծրագրի կազմակերպիչներին՝ մարզում նման արժեքավոր ծրագիր իրականացնելու համար եւ նշեց, որ Ջերմուկ քաղաքից հետո Նորավանքը նույնպես կդառնա զբոսաշրջության կենտրոն:

Հայաստանում Իտալիայի պատվո հյուպատոս **Անտոնիո Մոնտալտոն**, ողջունելով ներկաներին, տեղեկացրեց, որ ծրագիրը շարունակական է լինելու եւ շատ շուտով կստեղծվի հայկական հուշարձանների ինտերնետային տվյալների բազա եւ կայքէջ: Ծրագրի հովանավոր «Վիվասել-ՄՏՍ»-ի գլխավոր տնօրեն **Ռալֆ Յիրիկյանը** կարեւորելով ծրագիրը, նշեց, որ իրենց ընկերությունը բարձր է գնահատում մշակույթը եւ այսուհետեւ էլ աջակցելու է բազմաթիվ հայ մշակույթի պահպանմանն ու փոխանցմանը հաջորդ սերունդներին: Մինչեւ ուշ երեկո Նորավանքի վանքային համալիրի ու կիրճի տարածքներում շարունակվում էր տոնական միջոցառումը:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Վախճանվել է Սիրվարդ Կարամանուկը

Պոլսի Սկյուտար թաղամասում 1912 թվականին ծնված կոմպոզիտոր Սիրվարդ Կարամանուկը երեկ հրաժեշտ տվեց կյանքին: Նա երաժշտական ուսումնառությունը սկսել էր 5 տարեկանից եւ Դայանյան ու Էսայան վարժարաններն ավարտելուց հետո ուսումը շարունակել Ստամբուլի կոնսերվատորիայում: Առաջին ստեղծագործությունները, որ հայտնի են դարձել, գրել է 1940-ին՝ դաշնամուրի համար: Բազմաթիվ երգչախմբեր են կատարել նրա գործերը տարբեր երկրներում: Իսկ «Ախթամար» վոկալ-սիմֆոնիկ գործի հիման վրա ֆիլմ է նկարահանվել եւ ցուցադրվել 2004 թվականին:

Սիրվարդ Կարամանուկը ոչ միայն հայտնի կոմպոզիտոր էր, այլեւ պոլսահայ հին զարմի ներկայացուցիչն ու պոլսահայության հարուստ կենցաղավարության կրողը:

Ն. Պ.

Հայկազյանը նշում է հիմնադիրների օրը

Մերձավոր Արեւելքի Հայկական ավետարանչական եկեղեցիների միության (ՄԱՀԱԵՄ) պրեզիդենտ՝ պատվելի Մկրտիչ Կարագյոզյանի, օտարազգի դեսպանների ներկայացուցիչների, վարչական անդամների, դասախոսների եւ ուսանողների ներկայությամբ հոկտեմբերի 13-ին Բեյրութի Հայկազյան համալսարանը հանդիսավորապես նշել է իր հիմնադիրների օրը, տեղեկացնում է այդ առթիվ համալսարանի հասարակության հետ հարաբերությունների տնօրեն Մայրա Յաղեմյանի խմբագրությանը հասցեագրած մամլո հաղորդագրությունը:

Լիբանանի ազգային օրհներգից եւ համալսարանական տարածքի նորընտիր հոգեւոր առաջնորդ՝ պատվելի Գրեգ Լի-Պարկերի աղոթքից հետո, արվեստի եւ գիտության բաժնի դեկան՝ դոկտ. Արտօ Էքմեքչին էկրանի վրա ներկայացրել է «Հարգանքի տուրք հիմնադիրներին» խորագրով տեսանյութը, պարզաբանելով, որ 53 տարի առաջ հայագիտական այդ կարեւոր կառույցը հիմնվել է ՄԱՀԱԵՄ-ի եւ Ամերիկայի հայկական միսիոներական ասոցիացիայի նախաձեռնությամբ: Նա ավելացրել է, որ առաջիկայում համալսարանը համագործակցելու է Մ. Նահանգների միջազգային զարգացման գործակալության հետ՝ կրթաթոշակների եւ նոր շենքերի կառուցման նախագծերի ոլորտներում: Ավանդույթը չխախտելով, «Ուսանողական կյանք» գրասենյակի տնօրեն Անդրանիկ Դաքեսյանը ներկայացրել է Անդրանիկ Քեչեյանին որպես «Տարվա ուսանող»: Վերջինս համայնքին օգտակար լինելու կոչով դիմել է իր ընկերներին:

Արամ Խաչատրյանի «Սուսերով պար» դաշնամուրային շնորհալի կատարումից (դուետ՝ Լուսինե եւ Ցոլեր Փանջարյանի կողմից) հետո, համալսարանի պրեզիդենտ, վերապատվելի դոկտ. Պոլ Հայդոստյանը դիմել է ներկաներին ոգեշնչող ելույթով:

Հանդիսությունը պատվել է Լիբանանի մշակույթի նախարար Թամամ Սալամը, որին էլ վերջում շնորհվել է երախտագիտական հուշատախտակ:

Հ. ԾՈՒԽՏԱՅԱՆ

Հունաստանի Կալիթեա քաղաքում մեկնարկել է շախմատի Եվրոպայի ակումբային առաջնությունը: Տղամարդկանց մրցաշարում հանդես են գալիս 64 թիմեր, կանանց մրցավեճին մասնակցում են 18 թիմեր: Մրցաշարն անցկացվում է շվեյցարական մրցակարգով, 7 տուրով: Հաղթողը որոշվում է մրցախաղերում վաստակած միավորների քանակով (հաղթանակի համար թիմը ստանում է 2 միավոր, ոչ-ոքին գնահատվում է 1 միավորով): Հավասար միավորների դեպքում հաշվի են առնվում բոլոր պարտիաներում վաստակած միավորները:

Լավագույնը «Միկայի» արդյունքն է

Տղամարդկանց մրցաշարում հաղթողի հավակնորդներ են համարվում «Միկան», «Ուրալը», «Բադեն-Բադենը», «Էկոնոմիստը», PVK-ն, «Աշդոդը» եւ ՏՊՍ-ը: Կանանց մրցավեճում մասնագետների կարծիքով պայքարը մրցանակային տեղերի համար կընթանա «Միկայի», «Սպարտակի», «Cercle d'Echecs»-ի, ՖԻՆԵԿ-ի, «Պոդգորիցայի» եւ «Էկոնոմիստի» միջեւ: Տղամարդիկ մրցում են 6 խաղատախտակների վրա, կանայք՝ 4:

Տղամարդկանց մրցաշարում վստահ են մեկնարկել «Միկայի» շախմատիստները: Առաջին տուրում «Միկան» 4,5-1,5 հաշվով պարտության մատնեց «Պանելեժիսին»: Առաջին խաղատախտակի վրա Լեւոն Արոնյանը ոչ-ոքի խաղաց Էմիլ Պիլեցկիսի հետ: Հաշտություն կնքեցին նաեւ Գաբրիել Սարգսյանն ու Իվմարս Ստարոստիչը, Տիգրան Պետրոսյանն եւ Վալդաս Բուզինսկասը: Իսկ մյուս երեք պարտիաներում մեր շախմատիստները հաղթեցին: Երկրորդ խաղատախտակի վրա հանդես եկող Բորիս Գելֆանդը պարտության մատնեց Մինդաուգաս Բեյնորասին: Բայադուր Ջոբավան հաղթեց Սիմոնաս Ջիչկուսին, իսկ Արման Փաշիկյանն առավելության հասավ Անտանաս Զապոլսկիսի նկատմամբ:

2-րդ տուրում «Միկան» 4-2 հաշվով առավելության հասավ հունական ESTH թիմի նկատմամբ: Առաջին խաղատախտակի վրա Լեւոն Արոնյանի փոխարեն հանդես եկած Մագնուս Կառլսենը հաղթեց Դիմիտրիոս Մաստրովասիլիսին: Գելֆանդն էլ պարտության մատնեց Աթանասիոս Մաստրովասիլիսին: Երկրորդ հաղթանակը տոնեց Փաշիկյանը՝ պարտության մատնելով Պամբալոսին: Ոչ-ոքի ավարտվեցին Սարգսյան-Յոտսով, Ջոբավա-Ճավթվալաձե պարտիաները: Միակ պարտությունը կրեց Պետրոսյանը՝ զիջելով հույների կազմում հանդես եկող հայազգի շախմատիստ Դավիթ Զախարյանին:

3-րդ տուրում «Միկան» շարունակեց հաղթարշավը՝ 3,5-2,5 հաշվով պարտության մատնելով Սարաեւոյի «Բոսնային»: Առաջին խաղատախտակի վրա Մագնուս Կառլսենը պարտվեց Սերգեյ Մովսիսյանին: Ոչ-ոքի ավարտվեցին Արոնյան-Պրեդոեւիչ, Գելֆանդ-Տիմոֆեեւ, Սարգսյան-Բոլոգան պարտիաները: Թիմի հաղթանակն ապահովեցին Բայադուր Ջոբավան ու Արման Փաշիկյանը՝ համապատասխանաբար առավելության հասնելով Իվանիշեւիչի եւ Ստոյանովիչի նկատմամբ: Ի դեպ, Փաշիկյանն իր 3-րդ հաղթանակը տոնեց:

100 տոկոսանոց արդյունքով մեկնարկեց «Բանկերի արխան»՝ 6-0 հաշվով հաղթելով HMC թիմին: Իրենց օգտին մեկական միավոր գրանցեցին Վահանյանը, Լոռւսյանը, Հարությունյանը, Քոթանջյանը, Անաստասյանն ու Մինասյանը: Ցավոք, հաջորդ տուրում նրանք 2,5-3,5 հաշվով զիջեցին «Շիրակի Բրիեգին»: Միակ հաղթանակը տոնեց Մինասյանը՝ պարտության մատնելով Գալիչին: Լոռւսյանը, Հարությունյանը եւ Անաստասյանը մրցակիցների հետ հաշտություն կնքեցին, իսկ ահա Վահանյանն ու Քոթանջյանը պարտվեցին: 3-րդ տուրում «Բանկերի արխան» 4,5-1,5 հաշվով հաղթեց LSG-ին: Հաղթանակներ տարան Վահանյանը, Հարությունյանն ու Մինասյանը, իսկ Լոռւսյանը, Անաստասյանն ու Չիբուխչյանն իրենց պարտիաներն ավարտեցին ոչ-ոքի:

ՖԻՄԱ-ի շախմատիստներն էլ առաջին տուրում 5-1 հաշվով հաղթեցին «Ֆիբսբուրգին»: Հաղթանակներ տարան Հրանտ Մելքումյանը, Ավետիք Գրիգորյանը, Արման Հայրապետյանն ու Յուրի Համբարձումյանը: Հաշտություն կնքեցին Զավեն Անդրեասյանն ու Գագիկ Հակոբյանը: 2-րդ տուրում ՖԻՄԱ-ն զիջեց «Էկոնոմիստին» (2-4): Վճռորոշ եղան Գրիգորյանի եւ Համբարձումյանի պարտությունները: Անդրեասյանը, Մելքումյանը, Հայրապետյանն ու Հակոբյանն իրենց պարտիաներն ավարտեցին ոչ-ոքի:

3-րդ տուրում էլ ՖԻՄԱ-ն պարտվեց՝ զիջելով «Մոհիհիեյմին»: Այդ մրցախաղում ՖԻՄԱ-ն ընդամենը կես միավոր վաստակեց, որը թիմին բերեց Զավեն Անդրեասյանը: Մելքումյանը, Գրիգորյանը, Հայրապետյանը, Համբարձումյանն ու Հակոբյանը պարտվեցին:

3 տուրից հետո տղամարդկանց մրցաշարում վեց թիմեր 6-ական միավոր են վաստակել: Բոլոր պարտիաներում վաստակած միավորներով (17) առաջատարը Սվերդլովսկի «Ուրալն» է, որին հաջորդում են «Լինեքս Մեջիկը» (15,5), ՏՊՍ-ը (15), «Բադեն Բադենը» (14), «Էկոնոմիստը» (14) եւ «Միկան» (12): 4-րդ տուրում «Միկան» կմրցի «Ուրալի» հետ: «Բանկերի արխան» 4 միավորով (ընդհանուրը՝ 13) 13-րդ տեղում է, իսկ ՖԻՄԱ-ն 2 միավորով (7,5) ընթանում է 45-րդ տեղում:

Կանանց մրցաշարը խոշորագույն «Մաղաթեց» թիմի նկատմամբ տոնած հաղթանակով (3-1) սկսեց «Միկան»: Առաջին խաղատախտակի վրա Էլինա Դանիելյանը ոչ-ոքի խաղաց Էլլա Պիտամի հետ: Նույնպիսի ելք ունեցավ Նինո Խուրցիձե-Մայա Պորաթ պարտիան: Կատերինա Լահնոն հաղթեց Բելա Իգլային, իսկ Լիլիթ Մկրտչյանը պարտության մատնեց Նատալյա Վոլինկինային:

2-րդ տուրում «Միկան» ոչ-ոքի (2-2) խաղաց «Պոդգորիցայի» հետ: Հետաքրքրական է, որ բոլոր պարտիաներն էլ ավարտվեցին ոչ-ոքի: Միավորը բաժանեցին Չիբուրդանիձեն ու Մուզիչուկը, Դանիելյանն ու Մարիչը, Լահնոն ու Գապոնենկոն, Խուրցիձեն ու Կովալեւսկայան:

3-րդ տուրն անհաջող էր «Միկայի» համար, որը 1,5-2,5 հաշվով զիջեց EPAM-ին: «Միկայից» հաղթանակ տոնեց միայն Լիլիթ Մկրտչյանը՝ պարտության մատնելով Սվետլանա Մատվեեւային: Մայա Չիբուրդանիձեն հաշտություն կնքեց Թիան Հոանգի հետ: Անհաջողության մատնվեցին Դանիելյանն ու Լահնոն՝ պարտություն կրելով համապատասխանաբար Զատոնսկիխից ու Աթալիկից:

Կանանց մրցաշարում 6-ական միավորով առաջատարներն են Ռուսաստանի «Սպարտակն» ու Մոնտե Կառլոյի թիմը: Ընդհանուր միավորներով (10) «Սպարտակը» մեկով գերազանցում է մրցակցին, ուստի 1-ին տեղում է: «Միկան» 3 միավորով (6,5) զբաղեցնում է 9-րդ հորիզոնականը: 4-րդ տուրում «Միկան» կմրցի «Պոլիտեխնիկի» հետ:

Բռնցքամարտի ֆեդերացիան ...

1-ին էջից

Երբ 96 թվականին ինձ հրավիրեցին Հունաստան, որպես այդ երկրի բռնցքամարտի ազգային օլիմպիական թիմի մարզչի, լինելով Հունաստանում, ես միշտ մտածել եմ, որ պետք է վերադառնալ հայրենիք եւ իմ ունակությունները ներդնել ոչ թե օտար երկրի, այլ հայկական բռնցքամարտի զարգացման գործում: Ուստի չորս տարի առաջ վերադարձա՝ իմ հայրենիքին ծառայելու համար: Բայց չէի կարող պատկերացնել, որ ֆեդերացիայի տարբեր պաշտոնյաների կողմից պարբերաբար հանդիպելու եմ այնպիսի խոչընդոտների, որոնք ուղղակի հարվածել են բռնցքամարտի առաջընթացին: Այժմ էլ, Պեկինի օլիմպիադայից հետո, ինձ բազմաթիվ առաջարկներ արվեցին թե՛ Իրանից, թե՛ Իսպանիայից, Անգլիայից ու Շվեդիայից, սակայն ես գտնում եմ, որ պատասխանատվություն ունեմ իմ երկրի առաջ, պատասխանատվություն ունեմ ՀԱՕԿ-ի նախագահ Գագիկ Ծառուկյանի առաջ, որն ամեն ինչ անում է բռնցքամարտի զարգացման համար: Ես վստահ հայտարարում եմ, որ ֆեդերացիայի գործադիր տնօրեն Ալեքսան Սարգսյանը շատ դեպքերում ուղղակի խոչընդոտել է մեր աշխատանքներին, ինչը կարող է վկայել ֆեդերացիայում ամեն մեկը: Եվ միակ անձնավորությունը ֆեդերացիայում Լյովա Հովհաննիսյանն է եղել, որն իր վրա է վերցրել ֆեդերացիայում բռնցքամարտին վերաբերող ողջ խնդիրների ծանրությունը: Ուստի, կրկնում եմ, եթե ֆեդերացիան լիներ իր բարձունքի վրա, եթե ֆեդերացիայի նախագահը ժամանակ գտներ զբաղվելու ֆեդերացիայի գործերով, այլ ոչ թե այդ գործերը վստահեր գործադիր տնօրենին, որը մշտապես խոչընդոտել է յուրաքանչյուր նախաձեռնություն, ապա բռնցքամարտում մեր հաջողությունները այսօր պիտի ականառու լինեին, հաշվի առնելով սպորտի այդ ոլորտում ժամանակին մեր ունեցած լուրջ նվաճումները», մեր զրույցում ասում է բռնցքամարտի հավաքականի գլխավոր մարզիչն ու ավելացնում. «Ես հենց այս պահին էլ կարող եմ ընդունել արտերկրի հրավեր ու նպաստել օտար երկրներում բռնցքամարտի զարգացմանը: Սակայն մենք իրավունք չունենք նման անտարբեր վերաբերմունք դրսեւորելու բռնցքամարտի հանդեպ, որովհետեւ առջեւում Անգլիայի օլիմպիադան է, եւ ֆեդերացիայի պատասխանատու ղեկավարություն ունենալու դեպքում, վստահ եմ, կարող ենք արձանագրել հրաշալի ցուցանիշներ: Այլապես կրկին մեր հույսը պետք է լինեն սպորտի նախարարությունը, ՀԱՕԿ-ը եւ, իհարկե, Գագիկ Ծառուկյանը, որի համար հայկական սպորտի հաջողությունը պատվի եւ արժանապատվության խնդիր է, եւ նա ամեն ինչ արել ու, վստահ եմ, այսուհետեւ եւս անելու է հայկական սպորտի հզորացման համար: Ուստի ժամանակն է անելու ճիշտ հետեւություններ եւ եզրահանգումներ, որովհետեւ խաղասեղանին է դրված Հայաստանի Հանրապետությունում բռնցքամարտի ապագան: Իսկ ես, որպես մեր երկրում բռնցքամարտի զարգացման ռահվիրաներից մեկը, պարզապես մարդկայնորեն ցավ եմ ապրում, տեսնելով այն իրավիճակը, որը տիրում է բռնցքամարտի ֆեդերացիայում», ասում է Հայաստանի բռնցքամարտի հավաքականի գլխավոր մարզիչ, ԽՍՀՄ եւ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Ռաֆիկ Մեհրաբյանը:

Առաջատար քառյակը հաջողության հասավ

Առաջնության 23-րդ տուրում առաջատար քառյակը մրցում էր աղյուսակի ստորին հորիզոնականներում տեղ զբաղեցրած թիմերի հետ: Առաջատարները հերթական հաղթանակները տոնեցին եւ շարունակում են մրցանակային տեղերի համար մրցավազքը:

Նախորդ տուրում «Ուլիսը» երկու թանկարժեք միավոր էր խլել «Փյունիկից» եւ «Արարատի» հետ խաղում էլ ձգտում էր հաջողության հասնել: Ճիշտ է, ուլիսցիները հիմնականում մեծ ուժերով պաշտպանվում էին՝ փորձելով հարմար առիթի դեպքում սուր հակագրոհներ կազմակերպել: Արարատցիներն իրենց բնորոշ ակտիվ խաղով ձգտում էին հնարավորինս շուտ հասնել հաջողության: Առաջին խաղակեսում Մարկոսը երկու անգամ տուգանային հարվածներով գնդակն ուղարկեց դարպասը, սակայն «Ուլիսին» օգնության եկավ դարպասապահը: Ընդմիջումից քիչ անց էլ, Հիմենեսի գլխի հարվածը կրկին հետ մղվեց ձողից:

Վերջապես 58-րդ րոպեին Վահագն Մինասյանը գլխի հարվածով բացեց հաշիվը: Իսկ խաղավարտից 8 րոպե առաջ դարպասը գրավելու Մարկոսի երրորդ փորձը պսակվեց հաջողությամբ: Նա տուգանային հիանալի հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասի վերին անկյունը: Հանդիպման մասին մարզիչները հետեւյալ կարծիքն են արտահայտել.

Վարուժան Սուքիասյան («Արարատ»)-«Ուլիսն» անակնկալների ընդունակ թիմ է: Մրցակիցն ուսումնասիրել էր մեր խաղաոճը եւ փորձում էր հակախաղ կիրառել՝ խսկողության տակ առնելով դաշտի կենտրոնը: Թեեւ առաջին խաղակեսում տարածքային առավելություն ունեինք, բայց չկարողացանք հաջողության հասնել: Ընդմիջումից հետո մեր պաշտպաններն էլ մասնակցեցին թիմի գրոհներին, բավական աշխուժացան եզրերը եւ, ի վերջո, հաջողվեց երկու գոլ խփել ու հաղթել: Իրոք, «Արարատի» կատարողական վարպետությունը բարձր էր մրցակցից: Ընդհանուր առմամբ շատ լարված ու հետաքրքրական խաղ ստացվեց: Եթե «Ուլիսը» նման ձեւով խաղա, ապա շատերի «կյանքը կդժվարացնի»:

Շնորհավորում եմ տղաներին հաղթանակի կապակցությամբ: «Փյունիկի» հետ չեմպիոնական մրցավազքը շարունակվում է:

Սեւադա Արզումանյան («Ուլիս»)-Շնորհավորում եմ «Արարատին» հաղթանակի համար: Այսօր արարատցիներն իրենց վարպետությամբ գերազանցեցին մեզ: Մեր տղաները, ինչպես եւ նախորդ հանդիպումներում, ամեն ինչ ներդրեցին՝ պարտվող դուրս գալու դժվարին փորձությունից: Սակայն խաղամակարդակների տարբերությունը վճռորոշ եղավ:

«Փյունիկը» 1-0 հաշվով հաղթեց «Բանանցին» շնորհիվ Գեւորգ Ղազարյանի խփած գոլի: «Գանձասարը» Կապանում 3 անգամ գրավեց «Շիրակի» դարպասը: Աչքի ընկան Բիրսանը, Մանուչարյանը եւ Խաչիեվիլին: «Միկան» էլ առավելության հասավ «Կիլիկիայի» նկատմամբ» (3-1): Այդ խաղում առաջինը հաշիվը բացեցին կիլիկիացիները (Ռաֆայել Մկրտչյան): Ընդմիջումից հետո ընդամենը չորս րոպեում Ջենեբյանը եւ երկու անգամ Արամ Ոսկանյանը գրավեցին մրցակցի դարպասը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	23	15	5	3	32-12	50
2. Արարատ	23	15	4	4	40-17	49
3. Գանձասար	23	12	5	6	33-22	41
4. Միկա	23	12	5	6	33-22	41
5. Բանանց	23	9	6	8	27-21	33
6. Ուլիս	23	5	5	13	16-28	20
7. Շիրակ	23	4	3	16	12-33	15
8. Կիլիկիա	23	2	3	18	17-56	9

Ռմբարկուները

Մարկոս Պիզելի	«Արարատ»	16
Նարեկ Բեգլարյան	«Միկա»	7
Ալեքսանդր Պետրոսյան	«Գանձասար»	7

Այս անգամ 0-9 հաշվով

Մինչեւ 17 տարեկանների Հայաստանի ֆուտբոլի կանանց հավաքականը Սլովենիայում ընթացող Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում իր երկրորդ պարտությունը կրեց: Այս անգամ հայ պչիկները 0-9 հաշվով զիջեցին Ռուսաստանի հավաքականին: Ընդ որում ռուսները 2-րդ խաղակեսում դաշտում մնացել էին 10 հոգով, քանի որ նրանց դարպասապահը հեռացվել էր:

Այսպիսով, Հայաստանի հավաքականը 2 խաղում սեփական դարպասն ընդունելով 25 անպատասխան գնդակ, ավարտական տուրից առաջ արդեն դուրս է մնացել ուղեգրերի համար պայքարից: Աղյուսակը 6-ական միավորով գլխավորում են Ռուսաստանի եւ Շվեդիայի հավաքականները: Վերջինս 5-0 հաշվով հաղթել է Սլովենիայի ընտրանուն:

Անանդը հաշվի մեջ առաջ անցավ

Մեկօրյա հանգստից հետո Անանդն ու Կրամնիկը շարունակեցին իրենց մրցավեճը: Մեկնարկային երկու ոչ-ոքիներից հետո 3-րդ պարտիան արդյունավետ ելք ունեցավ: Սպիտակներով խաղացող Կրամնիկը թեեւ 2 զինվորի առավելություն ուներ, սակայն դա նրան չփրկեց անախորժություններից: Շուտով Անանդը վերականգնեց հավասարակշռությունը, իսկ հետագայում ճշգրիտ քայլերի շնորհիվ ձիտակը գցեց մրցակցի թագուհուն: Արդյունքում Անանդի թագուհին ու փիղը պայքարում էին Կրամնիկի նավակի դեմ: Ճիշտ է, Կրամնիկը կրկին 2 զինվոր ավելի ուներ, որոնցից մեկն անցողիկ էր, սակայն հնդիկ գրոսմայստերը խաղը հաղթական ավարտի հասցրեց: 41-րդ քայլին Կրամնիկը ստիպված էր ընդունել պարտությունը:

Հաջորդ օրը մրցակիցների միջեւ կայացած 4-րդ պարտիան առայժմ ամենակարճն էր: 29-րդ քայլում գրանցվեց ոչ-ոքի: Այսպիսով, 4 տուրից հետո Անանդը 2,5-1,5 հաշվով շահում է մրցախաղը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ **ՏԻՄ ընտրություններ**

Աղասի Հակոբջանյանը Սիսիանի քաղաքապետ է ընտրվել, բայց նրա մրցակիցները դեռ պայքարում են նրա դեմ

ԲՀԿ-ական **Աղասի Հակոբջանյանը** հոկտեմբերի 12-ին ընտրվել է Սիսիանի քաղաքապետ: Տարածքային ընտրական հանձնաժողովը հաստատել է նրա ընտրությունը: Նա եղել է տարբեր կուսակցություններից առաջադրված 6 թեկնածուներից առավելագույն ձայներ հավաքածը: Ձայների քանակով երկրորդ տեղը (62 ձայնով պակաս) գրավել է ՀՅԴ թեկնածու Տիգրան Պողոսյանը: Գործող քաղաքապետը գրավել է երրորդ, իսկ Ազգային կոնգրեսի ներկայացուցիչը՝ չորրորդ տեղը: **«Ազգի»** հետ զրույցում Սիսիանի նորընտիր քաղաքապետը, որը դեռ չի ստանձնել իր լիազորությունները, հոկտեմբերի 12-ի ընտրությունները գնահատեց հանգիստ մթնոլորտում տեղի ունեցած: Թեեւ ըստ նրա՝ մի փոքր լարվածություն եղել է թեկնածուների միջեւ, բայց, նրա կարծիքով, այդ լարվածությունը ընտրողներին չի փոխանցվել: Երբ ընտրության հաջորդող ժամանակում պարզվել է, որ եղած 200-ից ավելի անճշտությունները քվեաթերթիկներում գերազանցում են առաջին եւ երկրորդ տեղերը գրաված թեկնածուների տարբերության թիվը, հենց Ա. Հակոբջանյանը դիմել է ընտրատարածքային հանձնաժողովին. նա համոզմունք է ունեցել, որ ինչ-որ բան այն չէ, քանի որ տարիներ ընտրական գործընթացների մասնակից է եղել, նախընտրական շտաբներ ղեկավարել, լավ ճանաչում է սիսիանցի ընտրողին եւ չի կարծում, թե նա քաղաքականապես այնքան հասուն չէ, որ այդքան ընտրակեղծիք թույլ տար: Եվ նրա համոզմունքն իրականություն է դարձել. երբ տարածքային հանձնաժողովը բացել է արկղերը՝ 6 թեկնածուի ձայներն էապես չեն փոխվել. «Դա նշանակում է, որ կատարվել էր մաքուր ընտրություն, քանի որ անճշտություններն իսկապես նվազել են ու դարձել 62 քվեի տարբերությունից շատ ավելի նվազ՝ ընդամենը 57 անճշտություն»:

- Այս իրավիճակը ձեռնտու է եղել գործող քաղաքապետին եւ ընդդիմադիր Ազգային կոնգրեսի թեկնածուին, այդ խմորը նրանք են պատրաստել՝ նրանց կողմնակիցները, համոզվելով, որ իրենց թեկնածուները չեն հավակնում հաղթանակի՝ միտումնավոր ընտրություններից

1-2 ժամ առաջ նման ակցիա կազմակերպել եւ անճշտությունների թիվն արհեստականորեն բարձրացրել են, իսկ այդ խմորից օգտվում է ՀՅԴ թեկնածուն: Վերջինս փորձում է մտնել դատարան՝ ընտրություններն անվավեր ճանաչելու, կրկնական ընտրություններ անցկացնելու համար:

Ես չգիտեմ՝ ՀՅԴ ներկայացուցիչը հայցն ինչպե՞ս է ձեւակերպել կամ ձեւակերպելու, մենք չենք հանդիպել ընտրություններից հետո, բայց փաստն այն է, որ ես առավելությամբ հաղթել եմ եւ վստահ եմ անգամ, որ դատարանում անճշտությունների թիվը կպակասի, քանի որ ընտրողը եկել, ստորագրել եւ ստացել է ավագանու բյուլետենը: Քաղաքապետի ընտրության բյուլետենը ստորագրությունները համեմատելիս տեսնում ես անճշտություն չկա, մինչդեռ անճշտությունների տեղամասում 11 ստորագրություն պակասում է, այսինքն՝ բյուլետեն ստացած մարդն երկու տեղ ստորագրել չեն հիշեցրել, վստահ եմ:

- Իսկ որոնք են լինելու Ձեր առաջին քայլերը որպես քաղաքապետ, քանի որ արդեն ընտրվել եք:

- Առաջին քայլն անելու եմ՝ բոլոր մյուս թեկնածուների հետ կլոր սեղան եմ կազմակերպելու, ինչը չկայացավ նախընտրական ժամանակում, վերջապես մենք բոլորս սիսիանցիներ ենք, մեր բոլոր կարող ուժերին մենք պետք է ներգրավենք Սիսիանը ծաղկեցնելու մեջ, չկա իմ, մյուսի թիմ, սիսիանցիներ են բոլորը, որոնք պետք է իրենց ուժերը ներդնեն քաղաքի աշխատանքներում: Նրանք բոլորը կդառնան մի թիմ, որը Սիսիանի առաջխաղացման թիմը կլինի:

- Աշխատանքի ե՞րբ եք գնալու: Ի՞նչ եք փոխելու Սիսիանում նախ եւ առաջ:

- Նոյեմբերի 12-ին եմ աշխատանքի գնալու: Դուք ե՞րբ եք եղել Սիսիանում: Հիմա Սիսիանն օր օրի դառնում է անճանաչելի՝ վատ իմաստով: Սիսիանի կենտրոնական՝ Որոտանի վրայի կամրջով անցնել չի լինում, կոյուղու հոտից, մոծակների պարտերի պատճառով. նախ պետք է զարգացման բիզնես- ծրագիր կազմեմ, որոշեմ, թե ո՞րն է առաջնային: Իսկ առաջնային է նախ սանիտարական վիճակը. աղբահանություն չի կատարվում, ընտրությունից ընտրություն խոստումներ են հնչում եւ այդպես էլ չեն կատարվում:

Էսօր Սիսիանում էլ քարի վերամշակման գործարան է մոնտաժվում, մեկ-երկու ամսից կաշխատի, 200 աշխատող կունենա: Սիսիանը պատկերացնում եմ ոչ միայն քաղաքով, այլեւ Սիսիանի ողջ տարածքի հետ փոխկապակցված, Սիսիանի Դարպաս գյուղից ծագումով երկու եղբայր՝ Ստեփանյաններ Արամը եւ Արմենը գյուղում եկեղեցի են կառուցել, այժմ էլ գյուղմթերքի մշակման գործարան են տեղակայում, ենթակառուցվածքի ժողովրդի գյուղմթերքի մթերման հարց է լուծվելու: Ինքս ՀԷԿ եմ կառուցել, 50-ից ավելի աշխատողների բարձր աշխատավարձ եմ ապահովել, եթե պաշտոնական գործունեությունս սկսեմ՝ անպայման ներդնողներ կբերեմ Սիսիան:

- Ի՞նչ մասնագիտություն ունեք:

- Էներգետիկ եմ, 10 տարի էլեկտրացանցի տնօրեն եմ աշխատել, վերջին տարիներին «Արմենտել» Սիսիանի մասնաճյուղի տնօրենն էի: Երկու ՀԷԿ ունեմ՝ մեկը գնել եմ, մյուսը՝ կառուցել: Մեծ ճանապարհ եմ անցել, եւ տեղական հումքով հուսով եմ աշխատեցնել Սիսիանի փոքր արդյունաբերությունը. վերջապես մոտակա գյուղերի մրգի չորանոցներ ունենք: Սիսիանի ծիրանը կերե՞լ եք:

Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Ընտրություններ տեղական համայնքներում

Վանաձոր քաղաքի համայնքի ղեկավարի պաշտոնի համար առաջադրված 6 թեկնածուներից, ըստ նախնական տվյալների, գործող քաղաքապետ **Սամվել Դարբինյանի** օգտին քվեարկել է 25 493 ընտրող: Վերջինս համոզիչ հաղթանակն է տարել իր մրցակիցների նկատմամբ: Էջմիածին քաղաքի ընտրություններում, որտեղ գործող քաղաքապետը վերընտրվելու հայտ չէր ներկայացրել, ըստ նախնական արդյունքների, առավել ձայներ է ստացել փոխքաղաքապետ, անկուսակցական, 29-ամյա **Կարեն Գրիգորյանը** (գեներալ Մանվել Գրիգորյանի որդին): Ընտրություններ են տեղի ունեցել նաեւ Սյունիքի 7 քաղաքային համայնքներում: Ագարակում քաղաքապետ է ընտրվել **Մխիթար Զախարյանը** (ՀՀԿ, 2213 ձայն): Քաջարանում եւ Դաստակերտում առաջադրված գործող քաղաքապետներն ընտրապայքարում մրցակիցներ չունենալով (Քաջարանում՝ **Վարդան Գեւորգյան**, ՀՀԿ, Դաստակերտում՝ **Նաիրի Ֆիլոյան**, ՀՀԿ), վերընտրվել են: Կապանում առաջադրված 2 թեկնածուներից քաղաքապետ է ընտրվել **Արթուր Աթայանը**՝ ՀՅԴ, 10 հազ. 859 ձայն, հաղթելով գործող քաղաքապետին: Մեղրիում առաջադրված 5 թեկնածուներից ընտրվել է **Սերգեյ Հայրապետյանը**՝ անկուսակցական, 837 ձայն, գործող քաղաքապետ Միշա Հովհաննիսյանը (ՀՀԿ) հավաքել է 691 ձայն:

«Էկոնոմիկա եւ Իրավունք» Կենտրոն
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ
ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՍԵՄԻՆԱՐ - ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
կազմակերպությունների ղեկավար կազմի համար
- փոփոխությունների ներկայացում,
- բարդ իրավիճակների քննարկում եւ պարզաբանում,
- հարցերի պատասխաններ

«ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔ» ԿԵՆՏՐՈՆ
Ս. Բաղրամյան 24ղ,
54-24-81, 54-74-81

Դարձի՛ր
Beeline բջջային կապի բաժանորդ եւ ստացի՛ր 10% ավելի էժան ինտերնետ

«Արմենտել» ՓԲԸ ("Beeline" ապրանքանիշ) ներկայացնում է իր նոր փաթեթը՝ բջջային կապ+ինտերնետ տան համար: Փաթեթը նախատեսված է այն ֆիզիկական անձանց համար, ովքեր օգտվում են Hi-Line Unlimited 256 / Hi-Line Unlimited 1024 կամ CDMA Internet ծառայությունից Երեւանում, Վանաձորում, Էջմիածնում, Սեւանում եւ Աշտարակում՝ միաժամանակ հանդիսանալով ընկերության բջջային կապի բաժանորդներ:

Այսուհետեւ ընկերության կանխավճարային եւ հետվճարային բաժանորդները, ովքեր օգտվում են ինտերնետ-միացումից, կարող են 10% վերահաշվարկ ստանալ այն ամիսներին, երբ նրանց բջջային կապի վճարը կկազմի 6000 դրամ եւ ավելի:

Փաթեթը կարելի է ակտիվացնել՝ զանգահարելով 8899 կարճ համարին: CDMA Internet բաժանորդների համար ծառայության ակտիվացումը կատարվում է Beeline վաճառքի եւ սպասարկման գրասենյակներում՝ բաժանորդի դիմումի եւ անձնագրի հիման վրա:

Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի

Նոր հուշադրամներ

«Հայկական մուֆլոն» եւ «Անդրկովկասյան տափաստանային կլորագլուխ» արծաթե հուշադրամներ

100 դրամ անվանական արժեքով արծաթե հուշադրամները նվիրված են Հայկական մուֆլոնին եւ Անդրկովկասյան տակիրյան կլորագլխին:

Հուշադրամները թողարկվել են «Կովկասի կենդանական աշխարհ» միջազգային դրամագիտական ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրում ներառվել են այն կենդանիները, որոնք ընդգրկված են Հայաստանի Կարմիր գրքում:

Հուշադրամների դիմերեսի կենտրոնում պատկերված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, որից ներքեւ շրջագծով հայերեն եւ անգլերեն անվանական արժեքի մակագրությունն է՝ «DRAM 100 ԴՐԱՄ»: Զինանշանից վերեւ նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2008»: Ամբողջը եզերված է գծավոր շրջանագծով: Շրջանագծի եւ եզրաշուրթի միջեւ վերեւում հայերեն, իսկ ներքեւում անգլերեն շրջագծով մակագրված է համապատասխանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»:

Հուշադրամների դարձերեսի կենտրոնում համապատասխան կենդանին՝ Հայկական մուֆլոնը կամ Անդրկովկասյան տակիրյան կլորագլուխը:

Շրջանագծով եզրաշուրթի մոտ վերեւում լատիներեն, իսկ ներքեւում հայերեն կենդանու անվանման մակագրությունն է համապատասխանաբար՝ «Ovis ammon gmelin» ու «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՈՒՖԼՈՆ» (Հայկական մուֆլոնի համար) եւ «Phrynocephalus helioscopus persikus» ու «ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ՏԱԿԻՐՅԱՆ ԿԼՈՐԱԳԼՈՒԽ» (Անդրկովկասյան տակիրյան կլորագլխի համար):

Պատկերի եւ մակագրությունների միջեւ երկու տեղ՝ վերեւում եւ ներքեւում պատկերված են կարմիր էմալով կատարված շրջանագծի հատվածներ:

Հուշադրամները շրջանագծով երկու կողմից ունեն ուռուցիկ եզրաշուրթ:

Թափանցիկ պատյանով հուշադրամները եւ իսկության հավաստագրերը տեղադրված են արհեստական կաշվից պատրաստված տուփերում: Ուրվագծերը ձեւավորել են Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներներ Ռոուանա եւ Անջեյ Նովակովսկիները:

Հուշադրամները դրվագվել է Լեհաստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամների բնութագիրը՝

Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	925 + 50, արծաթ
Մաքուր արծաթի զանգվածը	28,28 + 0,25 գ
Տրամագիծը	38,61+ 0,15 մմ
Տպաքանակը	3000 հատ
Դրամաշուրթը	հարթ
Որակը	լավացված (Brilliant Uncirculated)

«Այծեղջյուր» ոսկե հուշադրամ

Այծեղջյուրի պատկերով 10000 դրամ անվանական արժեքով հուշադրամը թողարկվել է «Կենդանակերպի նշաններ» միջազգային դրամագիտական ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրում ներառվել են բոլոր 12 կենդանակերպի նշանները:

Հուշադրամի դիմերեսի կենտրոնում պատկերված է Հայաստանի Հանրապետության զինանշանը, որից ներքեւ շրջագծով հայերեն եւ անգլերեն անվանական արժեքի մակագրությունն է՝ «DRAM 10000 ԴՐԱՄ»: Զինանշանից վերեւ նշված է թողարկման տարեթիվը՝ «2008: Ամբողջը եզերված է գծավոր շրջանագծով: Առկա է նաեւ ավելի մեծ չափսի երկրորդ շրջանագիծը: Երկու շրջանագծերի միջեւ դաշտը բաժանված է 12 հավասար մասերի, որոնցում պատկերված են բոլոր կենդանակերպի նշանների գրաֆիկական խորհրդանիշերը: Երկրորդ շրջանագծի եւ եզրաշուրթի միջեւ վերեւում հայերեն, իսկ ներքեւում անգլերեն շրջագծով մակագրված է համապատասխանաբար՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ» եւ «REPUBLIC OF ARMENIA»:

Հուշադրամի դարձերեսին աստղերի ֆոնի վրա առկա է այծեղջյուրի պատկերը: Դաշտի ներքեւի աջ մասում այծեղջյուր կենդանակերպի նշանի գրաֆիկական խորհրդանիշն է: Ամբողջը եզերված է գծավոր շրջանագծով: Շրջանագծի եւ եզրաշուրթի միջեւ շրջագծով վերեւում լատիներեն, իսկ ներքեւում ռուսերեն մակագրված է համապատասխանաբար՝ CAPRICORN եւ КОЗЕРОГ: Դարձերեսի դաշտը ձեւավորված է գունավոր ներկերով:

Հուշադրամը շրջանագծով երկու կողմից ունի ուռուցիկ եզրաշուրթ:

Թափանցիկ պատյանով հուշադրամը եւ իսկության հավաստագիրը տեղադրված են արհեստական կաշվից պատրաստված տուփում: Ուրվագծերը ձեւավորել է Լեհաստանի դրամահատարանի դիզայներ Ուրսուլա Վալերժակը:

Հուշադրամը դրվագվել է Լեհաստանի դրամահատարանում:

Հուշադրամի բնութագիրը՝

Անվանական արժեքը	10000 դրամ
Մետաղը եւ հարգը	9000, ոսկի
Մաքուր արծաթի զանգվածը	8,6 գ
Տրամագիծը	22,0 մմ
Տպաքանակը	մինչեւ 10000 հատ
Դրամաշուրթը	ատամնավոր
Որակը	լավացված (Brilliant Uncirculated)

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 20.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրուում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: